

Wymagania edukacyjne dla klas VI

Wymagania edukacyjne na śródrocze	Wymagania edukacyjne na koniec roku
<u>Wychowanie fizyczne</u> Ze względu na specyfikę zajęć przy ustalaniu oceny śródrocznej z wychowania fizycznego, bierzemy pod uwagę wysiłek ucznia wkładany przez niego w osiągnięcie wyznaczonego celu, wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tego przedmiotu, postępy ucznia w zdobywaniu i utrwalaniu wiadomości, umiejętności i sprawności oraz wykształcenie umiejętności dbania o zdrowie. Wśród wielu elementów wchodzących w skład danej oceny z wychowania fizycznego duży nacisk kładziemy na frekwencję ucznia na lekcji. Stanowi ona podstawę wystawienia oceny śródrocznej. Staramy się, aby ocena mobilizowała uczniów do ciągłego doskonalenia sprawności ogólnej i specjalnej, samooceny i samokontroli własnej sprawności oraz aby kształtowała właściwe postawy prozdrowotne na całe życie. <u>Matematyka</u> Ocena 6 stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych Ocena 5 • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażen, • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego	<u>Wychowanie fizyczne</u> Ze względu na specyfikę zajęć przy ustalaniu oceny rocznej z wychowania fizycznego, bierzemy pod uwagę wysiłek ucznia wkładany przez niego w osiągnięcie wyznaczonego celu, wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tego przedmiotu, postępy ucznia w zdobywaniu i utrwalaniu wiadomości, umiejętności i sprawności oraz wykształcenie umiejętności dbania o zdrowie. Wśród wielu elementów wchodzących w skład danej oceny z wychowania fizycznego duży nacisk kładziemy na frekwencję ucznia na lekcji. Stanowi ona podstawę wystawienia oceny końcoworocznej. Staramy się, aby ocena mobilizowała uczniów do ciągłego doskonalenia sprawności ogólnej i specjalnej, samooceny i samokontroli własnej sprawności oraz aby kształtowała właściwe postawy prozdrowotne na całe życie. <u>Matematyka</u> Ocena 6 stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych Ocena 5 • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z ułamkami i procentami, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga, • porównać dane z dwóch diagramów i odpowiedzieć na pytania dotyczące znalezionych danych, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe

zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych, • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych, • określić rodzaj rozwinięcia dziesiętnego ułamka, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z rozwinięciami dziesiętnymi ułamków zwykłych. • rozwiązać nietypowe zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami, • rozwiązać zadanie związane z zegarem, • określić miarę kąta przyległego, wierzchołkowego, odpowiadającego, naprzemianległego na podstawie rysunku lub treści zadania, • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz sumy miar kątów wewnętrznych trójkąta, • obliczyć brakujące miary kątów czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności czworokątów, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach i czworokątach. • wykorzystać przenoszenie odcinków w zadaniach konstrukcyjnych, • rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach. • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy,	związane z obliczaniem procentu danej liczby, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent. • rozwiązać nietypowe zadanie związane z liczbami dodatnimi i ujemnymi, • rozwiązać zadanie związane z wartością bezwzględną, • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z mnożeniem i dzieleniem liczb całkowitych. • zbudować wyrażenie algebraiczne, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z budowaniem wyrażeń algebraicznych, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń algebraicznych, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi, • zapisać zadanie w postaci równania, • wskazać równanie, które nie ma rozwiązania, • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i odgadnąć jego rozwiązanie, • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać to równanie, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe za pomocą równania. • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące budowania sześcianu z różnych siatek, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych, • kreślić siatki graniastosłupa prostego powstałego z podziału sześcianu na części, • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa prostego. Ocena 4 • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu. • wyrazić podwyżki i obniżki o dany procent w

- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane ze skalą,
- określić ile jest liczb o podanym zaokrągleniu, spełniających dane warunki,
- wykonać wielodziałaniowe obliczenia za pomocą kalkulatora.
- wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego,
- odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe, w którym potrzebne informacje należy odczytać z tabeli lub mapy,
- odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych,
- dopasować wykres do opisu sytuacji,
- przedstawić dane w postaci wykresu.
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi w ruchu jednostajnym,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu,
- obliczyć prędkości na podstawie wykresu zależności drogi od czasu,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas.
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem prostokąta,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem trójkąta,
- podzielić trapez na części o równych polach,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem trapezu.

Ocena 4

- obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych,
- szacować wartości wyrażeń arytmetycznych,
- rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych,
- rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach

- postaci procentu początkowej liczby.
- podać ile liczb spełnia podany warunek,
- obliczyć sumę i różnicę liczb wymiernych,
- obliczyć sumę wieloskładnikową.
- porównać sumy i różnice liczb całkowitych,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych.
- rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń,
- rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi
- rozwiązać równanie z przekształcaniem wyrażeń.
- uzupełnić równanie, tak aby spełniała je podana liczba.
- rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych,
- rysować rzut równoległy ostrosłupa.
- określić cechy bryły powstałej ze sklejenia kilku znanych brył,
- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły,
- rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące długości krawędzi prostopadłościanu i sześcianu,
- rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące pola powierzchni prostopadłościanu złożonego z kilku sześcianów.

Ocena 3

- wyrazić informacje podane za pomocą procentów w ułamkach i odwrotnie,
- porównać dwie liczby, z których jedna jest zapisana w postaci procentu,
- rozwiązać zadanie tekstowe związane z procentami,
- określić, jakim procentem jednej liczby jest druga,
- rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga,
- gromadzić i porządkować zebrane dane,
- wykorzystać dane z diagramów do obliczania procentu liczby,
- obliczyć liczbę na podstawie danego

naturalnych i ułamkach dziesiętnych, • zapisać liczbę w postaci potęgi liczby 10, • podnosić do kwadratu i sześciynu: – liczby mieszane, • obliczyć ułamek z – ułamka lub liczby mieszanej, • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania oraz potęgowanie ułamków zwykłych, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, • porównać rozwinięcia dziesiętne liczb zapisanych w skróconej postaci, • porównać liczby wymierne dodatnie, • porządkować liczby wymierne dodatnie. • uzupełniać brakujące liczby w wyrażeniu arytmetycznym, tak by otrzymać ustalony wynik, • obliczyć wartość ułamka piętrowego. • obliczyć brakujące miary kątów odpowiadających, naprzemianległych, • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta lub czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności trójkątów lub czworokątów, • skonstruować równoległobok, znając dwa boki i przekątną, • sprawdzić, czy z odcinków o danych długościach można zbudować trójkąt, • rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach. • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obwodem trójkąta, czworokąta lub innego wielokąta. • zaokrąglić liczbę zaznaczoną na osi liczbowej, • wskazać liczby o podanym zaokrągleniu, • zaokrąglić liczbę po zamianie jednostek. • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów. • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu, • rozwiązać zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas. • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe	jej procentu, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby, • obliczyć liczbę większą o dany procent, • obliczyć liczbę mniejszą o dany procent, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent. • porządkować liczby wymierne, • obliczyć wartość bezwzględną liczby, • korzystać z przemienności i łączności dodawania, • uzupełnić brakujące składniki, odjemną lub odjemnik w działaniu, • obliczyć kwadrat i sześciyn liczb całkowitych, • ustalić znak iloczynu i ilorazu kilku liczb wymiernych, • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych. • stosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkośćmi liczbowymi, • zbudować wyrażenie algebraiczne na podstawie opisu lub rysunku, • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące sumą lub różnicą jednomianów, • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej, • obliczyć wartość liczbową wyrażenia po jego przekształceniu, • doprowadzić równanie do prostszej postaci, • uzupełnić rozwiązywanie równania metodą równań równoważnych, • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać je, • wyrazić treść zadania za pomocą równania, • rozwiązać zadanie tekstowe za pomocą równania . • określić rodzaj bryły na podstawie jej rzutu, • rozwiązać zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły, • określić liczbę ścian, wierzchołków, krawędzi danego graniastosłupa, • wskazać w graniastosłupie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe, - elementy podstawy i wysokość, • zamienić jednostki objętości,

związane z obliczaniem prędkości. • obliczyć wysokości trójkąta, znając długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość i pole trójkąta, • obliczyć długość podstawy trójkąta, znając wysokość i pole trójkąta. • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól prostokątów, • narysować równoległobok o polu równym polu danego czworokąta, • podzielić trójkąt na części o równych polach, • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól trójkątów i czworokątów, • narysować trójkąt o polu równym polu danego czworokąta, • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów. Ocena 3 • zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – ułamek dziesiętny, – ułamki dziesiętne różniące się liczbą cyfr po przecinku, – wielocyfrowe liczby naturalne, – wykraczające poza tabliczkę mnożenia, • mnożyć i dzielić w pamięci dwucyfrowe i wielocyfrowe (proste przykłady) liczby naturalne, • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń, • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgę, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami, • obliczyć ułamek z – liczby naturalnej, • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych, • porównać ułamek zwykły z ułamkiem dziesiętnym, • porządkować ułamki, • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach wymiernych dodatnich, • podać rozwinięcie dziesiętne ułamka	• wyrażać w różnych jednostkach tę samą objętość, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa, • określić liczbę poszczególnych ścian, wierzchołków, krawędzi ostrosłupa, • obliczyć sumę długości krawędzi ostrosłupa, • narysować siatkę ostrosłupa, • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa, • wskazać podstawę i ściany boczne na siatce ostrosłupa, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrosłupem. Ocena 2 • określić w procentach, jaką część figury zacieniowano, • zapisać ułamek o mianowniku 100 w postaci procentu, • zamienić ułamek na procent, • zamienić procent na ułamek, • opisywać w procentach części skończonych zbiorów, • zamienić ułamek na procent, • opisywać w procentach części skończonych zbiorów, • zamienić ułamek na procent, • odczytać dane z diagramu, • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych, • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego, • zaznaczać określoną procentem część figury lub zbioru skończonego, • obliczyć procent liczby naturalnej. • zaznaczyć i odczytać liczbę ujemną na osi liczbowej, • wymienić kilka liczb większych lub mniejszych od danej, • porównać liczby wymierne, • zaznaczyć liczby przeciwne na osi liczbowej, • obliczyć sumę i różnicę liczb całkowitych, • powiększyć lub pomniejszyć liczbę całkowitą o daną liczbę, • obliczyć iloczyn i iloraz liczb całkowitych. • zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego informacje osadzone

zwykłego, • zapisać w skróconej postaci rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego, • określić kolejną cyfrę rozwinięcia dziesiętnego na podstawie jego skróconego zapisu. • narysować za pomocą ekierki i linijki proste równoległe o danej odległości od siebie, • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami, • obliczyć długość boku trójkąta równobocznego, znając jego obwód, • obliczyć długość boku trójkąta, znając długość obwodu i długości dwóch pozostałych boków, • sklasyfikować czworokąty, • narysować czworokąt, mając informacje o: – przekątnych, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta, • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami, • obliczyć długość boku trójkąta równobocznego, znając jego obwód, • obliczyć długość boku trójkąta, znając długość obwodu i długości dwóch pozostałych boków, • sklasyfikować czworokąty, • narysować czworokąt, mając informacje o: – przekątnych, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta, • obliczyć brakujące miary kątów przyległych, wierzchołkowych, • obliczyć brakujące miary kątów czworokątów. • posługując się cyrklem porównać długości odcinków, • skonstruować odcinek jako: – różnicę odcinków, • wykorzystać przenoszenie odcinków w zadaniach konstrukcyjnych, • skonstruować trójkąt o danych trzech bokach. • wyrażać w różnych jednostkach te same masy, • wyrażać w różnych jednostkach te same	w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą, • obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia, • zapisać w postaci równania informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą, • zapisać zadanie w postaci równania, • odgadnąć rozwiązanie równania, • podać rozwiązanie prostego równania, • sprawdzić, czy liczba spełnia równanie, • rozwiązać proste równanie przez dopełnienie lub wykonanie działania odwrotnego, • sprawdzić poprawność rozwiązania równania, • sprawdzić poprawność rozwiązania zadania. • wskazać graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę wśród innych brył, • wskazać na modelach pojęcia charakteryzujące bryłę, • wskazać w otoczeniu przedmioty przypominające kształtem walec, stożek, kulę, • wskazać w prostopadłościanie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe do danej, • wskazać w prostopadłościanie krawędzie o jednakowej długości, • obliczyć sumę krawędzi prostopadłościanu i sześcianu, • wskazać siatkę sześcianu i prostopadłościanu na rysunku, • kreślić siatkę prostopadłościanu i sześcianu, • obliczyć pole powierzchni sześcianu, • obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu, • wskazać graniastosłup prosty wśród innych brył, • wskazać w graniastosłupie krawędzie o jednakowej długości, • wskazać rysunki siatek graniastosłupów prostych, • kreślić siatkę graniastosłupa prostego, • obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego, • podać objętość bryły na podstawie liczby sześcianów jednostkowych, • obliczyć objętość sześcianu o danej krawędzi, • obliczyć objętość prostopadłościanu o danych krawędziach, • obliczyć objętość graniastosłupa prostego,

długości, • porządkować wielkości podane w różnych jednostkach, • szacować długości i masy, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy, • rozwiązać zadanie tekstowe związane ze skalą, • zaokrąglić liczbę do danego rzędu, • sprawdzić, czy kalkulator zachowuje kolejność działań, • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego, • rozwiązać zadanie, odczytując dane z tabeli i korzystając z kalkulatora, • zinterpretować odczytane dane, • zinterpretować odczytane dane, • przedstawić dane w postaci wykresu, • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów. • zamieniać jednostki prędkości, • porównać prędkości wyrażane w różnych jednostkach, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości, • obliczyć czas w ruchu jednostajnym, znając drogę i prędkość, • odczytać z wykresu zależności drogi od czasu lub prędkości od czasu potrzebne dane, • obliczyć prędkość na podstawie wykresu zależności drogi od czasu, • obliczyć pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie, • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem prostokąta, • zamienić jednostki pola, • narysować wysokość równoległoboku do wskazanego boku, • narysować równoległobok o danym polu, • obliczyć długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i wysokość opuszczoną na tę podstawę, • obliczyć wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość, • rozwiązać zadanie tekstowe związane	którego dane są: - pole podstawy i wysokość, • wskazać ostrosłup wśród innych brył, • wskazać siatkę ostrosłupa.

z polem równoległoboku i rombu,
• narysować wysokość trójkąta do wskazanego boku,
• narysować trójkąt o danym polu,
• rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trójkąta,
• narysować wysokość trapezu,
• rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trapezu.

Ocena 2

• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej:
– liczbę naturalną,
– ułamek dziesiętny,
• pamięciowo dodawać i odejmować:
– ułamki dziesiętne o jednakowej liczbie cyfr po przecinku,
– dwucyfrowe liczby naturalne,
– w ramach tabliczki mnożenia,
• obliczyć kwadrat i sześcián:
– liczby naturalnej,
– ułamka dziesiętnego,
• pisemnie wykonać każde z czterech działań na ułamkach dziesiętnych,
• obliczyć kwadrat i sześcián ułamka dziesiętnego,
• zapisać iloczyny w postaci potęgi,
• zaznaczyć i odczytać ułamek na osi liczbowej,
• wyciągać całości z ułamków niewłaściwych oraz zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe, • uzupełnić brakujący licznik lub mianownik w równościach ułamków zwykłych,
• dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe,
• podnosić do kwadratu i sześciánu:
– ułamki właściwe,
• zamienić ułamek zwykły na ułamek dziesiętny i odwrotnie,
• zaznaczyć i odczytać ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej.
• narysować za pomocą ekierki i linijki proste i odcinki prostopadłe oraz proste i odcinki równoległe,
• wskazać poszczególne elementy w okręgu i w kole,

- lub średnicy,
- kr• narysować poszczególne rodzaje trójkątów,
- narysować trójkąt w skali,
- obliczyć obwód trójkąta, czworokąta,
- wskazać na rysunku wielokąt o określonych cechach,
- narysować czworokąt, mając informacje o:
  - bokach,
- zmierzyć kąt,
- narysować kąt o określonej mierze,
- rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów,
- obliczyć brakujące miary kątów trójkąta,
- przenieść konstrukcyjnie odcinek,
- skonstruować odcinek jako:
  - sumę odcinków.
- obliczyć upływ czasu między wydarzeniami,
- porządkować wydarzenia w kolejności chronologicznej,
- zamienić jednostki czasu,
- wykonać obliczenia dotyczące długości,
- wykonać obliczenia dotyczące masy,
- zamienić jednostki długości i masy,
- obliczyć skalę,
- obliczyć długości odcinków w skali lub w rzeczywistości,
- odczytać dane z mapy lub planu,
- wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora,
- odczytać dane z:
  - tabeli,
  - planu,
  - mapy,
  - diagramu,
- odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych,
- przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego, prostego schematu,
- odczytać dane z wykresu,
- odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych.
- na podstawie podanej prędkości wyznaczyć długość drogi przebytej w jednostce czasu,
- obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas,

- porównać prędkości dwóch ciał, które przebyły jednakowe drogi w różnych czasach,
- obliczyć prędkość w ruchu jednostajnym, znając drogę i czas.
- obliczyć pole prostokąta i kwadratu,
- obliczyć bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku,
- obliczyć pole równoległoboku o danej wysokości i podstawie,
- obliczyć pole rombu o danych przekątnych,
- obliczyć pole narysowanego równoległoboku,
- obliczyć pole trójkąta o danej wysokości i podstawie,
- obliczyć pole narysowanego trójkąta,
- obliczyć pole trapezu, mając dane długości podstaw i wysokość.
- określić w procentach, jaką część figury zacieniowano,
- zapisać ułamek o mianowniku 100 w postaci procentu,
- zamienić ułamek na procent,
- zamienić procent na ułamek,
- opisywać w procentach części skończonych zbiorów,
- zamienić ułamek na procent,
- opisywać w procentach części skończonych zbiorów,
- zamienić ułamek na procent,
- odczytać dane z diagramu,
- odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych,
- przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego,
- zaznaczać określoną procentem część figury lub zbioru skończonego,
- obliczyć procent liczby naturalnej.

Język polski

Ocena 6

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w

Język polski

Ocena 6

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w

podstawie programowej, • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności, • czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej, • posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie, • aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych, • z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim, • tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, • odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów, • wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe, • współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera, • wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu	podstawie programowej, • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności, • czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej, • posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie, • aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych, • z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim, • tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, • odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów, • wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe, • współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera, • wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi. Ocena 5 Uczeń:

wypowiedzi. Ocena 5 Uczeń: • czyta ze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności, • zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji, • posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie, • aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych, • bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim, • tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, • aktywnie uczestniczy w lekcjach, • wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe. Ocena 4	• czyta ze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności, • zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji, • posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie, • aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych, • bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim, • tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, • aktywnie uczestniczy w lekcjach, • wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe. Ocena 4 Uczeń: • w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, • samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne, • czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie,

Uczeń: • w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, • samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne, • czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje, • w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych, • bierze czynny udział w lekcji, • wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.	samodzielnie odnajduje w nich informacje, • w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych, • bierze czynny udział w lekcji, • wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.
Ocena 3	Ocena 3
Uczeń: • częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, • samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela, • odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego, • w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje	Uczeń: • częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, • samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela, • odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego, • w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo, • wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana, • niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację, • rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach, • wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

ubogie słownictwo, - wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana, - niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację, - rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach, - wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.	Ocena 2 Uczeń: - opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej, - większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela, - czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji, - ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru, - nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, - w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań, - nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela, - pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy, - często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.
Ocena 2 Uczeń: - opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej, - większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela, - czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji, - ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru, - nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, - w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań, - nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się	Ocena 1 Uczeń: nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,

wykonywać polecenia nauczyciela, • pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy, • często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby. Ocena 1 Uczeń: • nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej, • ma kłopoty z techniką czytania, • nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego, • nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela, • wykazuje się niechęcią do nauki, • zaniedbuje wykonywanie prac domowych, • nie angażuje się w pracę grupy Wymagania z przedmiotu jęz. polski przewidziane podstawą programową podlegające ocenie: I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho;	• ma kłopoty z techniką czytania, • nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego, • nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela, • wykazuje się niechęcią do nauki, • zaniedbuje wykonywanie prac domowych, • nie angażuje się w pracę grupy Wymagania z przedmiotu jęz. polski przewidziane podstawą programową podlegające ocenie: I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho; 2) określa temat i główną myśl tekstu; 3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza); 4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy; 5) rozpoznaje formy gatunkowe (zaproszenie, życzenia i gratulacje, zawiadomienie i ogłoszenie, instrukcję, w tym przepis); 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych; 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte); 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie

2) określa temat i główną myśl tekstu; 3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza); 4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy; 5) rozpoznaje formy gatunkowe (zaproszenie, życzenia i gratulacje, zawiadomienie i ogłoszenie, instrukcję, w tym przepis); 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych; 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte); 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz); 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity). 2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w: • encyklopedii, • słowniku ortograficznym, • słowniku języka polskiego (małym lub podręcznym), • słowniku wyrazów bliskoznaczných. 3. Świadomość językowa. Uczeń: 1) rozpoznaje podstawowe funkcje wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik); 2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje; 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi; 4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi; 5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika,	wyrazów w wypowiedzi; 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz); 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity). 2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w: • encyklopedii, • słowniku ortograficznym, • słowniku języka polskiego (małym lub podręcznym), • słowniku wyrazów bliskoznaczných. 3. Świadomość językowa. Uczeń: 1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik); 2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje; 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi; 4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi; 5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika,

składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik);

2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje;

3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi;

4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi;

5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała).

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);

2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;

3) wyraża swój stosunek do postaci.

2. Analiza. Uczeń:

1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła;

2) odróżnia fikcję artystyczną od

postawa ciała).

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);

2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;

3) wyraża swój stosunek do postaci.

2. Analiza. Uczeń:

1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła;

2) odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości;

3) odróżnia realizm od fantastyki;

4) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę;

5) rozpoznaje: wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały);

6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty);

7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska);

8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (film, programu informacyjnego, programu rozrywkowego),

rzeczywistości; 3) odróżnia realizm od fantastyki; 4) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę; 5) rozpoznaje: wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały); 6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty); 7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska); 8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), potrafi nazwać ich twórcywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa); 9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia; 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów; 11) identyfikuje: opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks. 3. Interpretacja. Uczeń: 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym; 2) objaśnia morał bajki oraz samodzielnie formułuje przesłanie baśni. 4. Wartości i wartościowanie.	potrafi nazwać ich twórcywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa); 9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia; 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów; 11) identyfikuje: opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks. 3. Interpretacja. Uczeń: 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym; 2) objaśnia morał bajki oraz samodzielnie formułuje przesłanie baśni. 4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada). III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; 2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu; 3) formułuje pytania do tekstu; 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała; 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących

Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada).

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;

2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu;

3) formułuje pytania do tekstu;

4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała;

5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list, proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, instrukcja, przepis;

6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny

z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity);

7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy);

formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list, proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, instrukcja, przepis;

6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny

z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity);

7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy);

8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;

9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację;

10) recytuje teksty, podejmując próbę ich głosowej interpretacji.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące;

2) przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu;

3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;

4) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach;

8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;

9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację;

10) recytuje teksty, podejmując próbę ich głosowej interpretacji.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące;

2) przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu;

3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej;

4) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach;

5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:

a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennej,

b) różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych,

c) zapisie „nie” z różnymi częściami mowy,

d) sposobach pisania nazw własnych i nazw

5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:

a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennej,

b) różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych,

c) zapisie „nie” z różnymi częściami mowy,

d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych;

6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika;

7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne).

pospolitych;

6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika;

7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne).

Historia

Ocena celująca

Uczeń:

1. Ma wiedzę wykraczającą poza treści przewidziane programem nauczania;
2. Potrafi nie tylko korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, lecz także umie samodzielnie wyszukać wiadomości z różnych źródeł;
3. Wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek lub artykułów o treści historycznej (odpowiednich do wieku);
4. Bierze aktywny udział w konkursach, w których jest wymagana wiedza historyczna. Odnosi w nich sukcesy lub jest autorem pracy (np. projektowej) o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych, wykonanej dowolną techniką;
5. Potrafi nie tylko poprawnie rozumować kategoriami ściśle historycznymi (przyczyny – skutki), lecz także umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznawczymi w czasie lekcji innych przedmiotów. Stosuje język przedmiotu;
6. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi;
7. Wyraża samodzielny, krytyczny (w stopniu odpowiednim do wieku) stosunek do określonych zagadnień z przeszłości. Potrafi dowodzić swoich racji, używając

Historia

Ocena celująca

Uczeń:

1. Ma wiedzę wykraczającą poza treści przewidziane programem nauczania;
2. Potrafi nie tylko korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, lecz także umie samodzielnie wyszukać wiadomości z różnych źródeł;
3. Wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek lub artykułów o treści historycznej (odpowiednich do wieku);
4. Bierze aktywny udział w konkursach, w których jest wymagana wiedza historyczna. Odnosi w nich sukcesy lub jest autorem pracy (np. projektowej) o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych, wykonanej dowolną techniką;
5. Potrafi nie tylko poprawnie rozumować kategoriami ściśle historycznymi (przyczyny – skutki), lecz także umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznawczymi w czasie lekcji innych przedmiotów. Stosuje język przedmiotu;
6. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi;
7. Wyraża samodzielny, krytyczny (w stopniu

odpowiedniej argumentacji będącej skutkiem nabytej samodzielnie wiedzy;

8. Stosuje zdobyte wiadomości i umiejętności w nowych sytuacjach;

9. Wykazuje aktywną postawę podczas lekcji;

10. Aktywnie pracuje w grupie rówieśniczej, właściwie komunikując się z rówieśnikami. Bierze odpowiedzialność za efekty pracy swojej i kolegów. Potrafi również pracować samodzielnie.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Ma wiedzę wymaganą w programie nauczania;

2. Sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji. Potrafi również, korzystając ze wskazówek nauczyciela, dotrzeć do innych źródeł informacji;

3. Samodzielnie interpretuje fakty. Potrafi uzasadnić swoje stanowisko. Właściwie formułuje wnioski i broni swoich poglądów;

4. Wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji;

5. aktywnie pracuje w grupie rówieśniczej, właściwie komunikując się z rówieśnikami;

6. Potrafi pracować samodzielnie;

7. Bierze udział w konkursach historycznych lub innych konkursach wymagających wiedzy i umiejętności historycznych;

8. Rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności. Potrafi dzięki wskazówkom nauczyciela dotrzeć do innych źródeł wiadomości;

9. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo-skutkowych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem nie tylko z zakresu historii, lecz także pokrewnych przedmiotów;

10. Ma dużą wiedzę o historii regionu.

Ocena dobra

Uczeń:

1. Opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany w programie nauczania;

2. Poprawnie posługuje się kategoriami historycznymi, wskazuje przyczyny i skutki

odpowiednim do wieku) stosunek do określonych zagadnień z przeszłości. Potrafi dowodzić swoich racji, używając odpowiedniej argumentacji będącej skutkiem nabytej samodzielnie wiedzy;

8. Stosuje zdobyte wiadomości i umiejętności w nowych sytuacjach;

9. Wykazuje aktywną postawę podczas lekcji;

10. Aktywnie pracuje w grupie rówieśniczej, właściwie komunikując się z rówieśnikami. Bierze odpowiedzialność za efekty pracy swojej i kolegów. Potrafi również pracować samodzielnie.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Ma wiedzę wymaganą w programie nauczania;

2. Sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji. Potrafi również, korzystając ze wskazówek nauczyciela, dotrzeć do innych źródeł informacji;

3. Samodzielnie interpretuje fakty. Potrafi uzasadnić swoje stanowisko. Właściwie formułuje wnioski i broni swoich poglądów;

4. Wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji;

5. aktywnie pracuje w grupie rówieśniczej, właściwie komunikując się z rówieśnikami;

6. Potrafi pracować samodzielnie;

7. Bierze udział w konkursach historycznych lub innych konkursach wymagających wiedzy i umiejętności historycznych;

8. Rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności. Potrafi dzięki wskazówkom nauczyciela dotrzeć do innych źródeł wiadomości;

9. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo-skutkowych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem nie tylko z zakresu historii, lecz także pokrewnych przedmiotów;

10. Ma dużą wiedzę o historii regionu.

Ocena dobra

Uczeń:

1. Opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany w programie nauczania;

2. Poprawnie posługuje się kategoriami

wydarzeń (także przy pomocy nauczyciela); 3. Poprawnie formułuje wnioski i udaje mu się bronić swoich poglądów; 4. Potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji; 5. Jest aktywny w czasie lekcji; 6. Chętnie pracuje w grupie rówieśniczej i potrafi właściwie komunikować się z kolegami, uczestniczy w dyskusji; 7. Zna najważniejsze wydarzenia z dziejów swojego regionu. Ocena dostateczna Uczeń: 1. Opanował podstawowe elementy wiadomości programowych, pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień; 2. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji; 3. W czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadowalającym; 4. Nie pracuje systematycznie i niechętnie podejmuje pracę indywidualną, grupową lub zespołową; 5. Rzadko uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo-grupowych; 6. Czasami poprawnie formułuje wnioski, ma problemy z obroną swoich poglądów; 7. Nie zawsze wywiązuje się z powierzonych zadań lub ich części; 8. Zna niektóre wydarzenia i postacie z historii regionu. Ocena dopuszczająca Uczeń: 1. Opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie koniecznym; 2. Nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje zadania wskazane przez nauczyciela; 3. Przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności; 4. Nie potrafi sformułować własnych wniosków; 5. Ma poważne braki w wiedzy, które jednak można nadrobić w dłuższym okresie. Ocena niedostateczna Uczeń:	historycznymi, wskazuje przyczyny i skutki wydarzeń (także przy pomocy nauczyciela); 3. Poprawnie formułuje wnioski i udaje mu się bronić swoich poglądów; 4. Potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji; 5. Jest aktywny w czasie lekcji; 6. Chętnie pracuje w grupie rówieśniczej i potrafi właściwie komunikować się z kolegami, uczestniczy w dyskusji; 7. Zna najważniejsze wydarzenia z dziejów swojego regionu. Ocena dostateczna Uczeń: 1. Opanował podstawowe elementy wiadomości programowych, pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień; 2. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji; 3. W czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadowalającym; 4. Nie pracuje systematycznie i niechętnie podejmuje pracę indywidualną, grupową lub zespołową; 5. Rzadko uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo-grupowych; 6. Czasami poprawnie formułuje wnioski, ma problemy z obroną swoich poglądów; 7. Nie zawsze wywiązuje się z powierzonych zadań lub ich części; 8. Zna niektóre wydarzenia i postacie z historii regionu. Ocena dopuszczająca Uczeń: 1. Opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie koniecznym; 2. Nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje zadania wskazane przez nauczyciela; 3. Przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności; 4. Nie potrafi sformułować własnych wniosków; 5. Ma poważne braki w wiedzy, które jednak można nadrobić w dłuższym okresie. Ocena niedostateczna Uczeń: 1. Nie opanował minimum wiadomości programowych określonych jako wymagania

1. Nie opanował minimum wiadomości programowych określonych jako wymagania konieczne;
2. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności;
3. Ma braki w wiedzy na tyle duże, że nie rokują one nadziei na ich nadrobienie nawet z pomocą nauczyciela.

Wymagania ogólne przewidziane podstawą programową podlegające ocenie

I. Chronologia historyczna.

Uczeń posługuje się podstawowymi określeniami czasu historycznego: okres p.n.e., n.e., tysiąclecie, wiek, rok; przyporządkowuje fakty historyczne datom; oblicza upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszcza je na linii chronologicznej; dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń odpowiada na proste pytania postawione do tekstu źródłowego, planu, mapy, ilustracji; pozyskuje informacje z różnych źródeł oraz selekcjonuje je i porządkuje; stawia pytania dotyczące przyczyn i skutków analizowanych wydarzeń historycznych i współczesnych.

III. Tworzenie narracji historycznej.

Uczeń tworzy krótką wypowiedź o postaci i wydarzeniu historycznym, posługując się poznanymi pojęciami; przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić.

konieczne;

2. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności;
3. Ma braki w wiedzy na tyle duże, że nie rokują one nadziei na ich nadrobienie nawet z pomocą nauczyciela.

Wymagania ogólne przewidziane podstawą programową podlegające ocenie

I. Chronologia historyczna.

Uczeń posługuje się podstawowymi określeniami czasu historycznego: okres p.n.e., n.e., tysiąclecie, wiek, rok; przyporządkowuje fakty historyczne datom; oblicza upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszcza je na linii chronologicznej; dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń odpowiada na proste pytania postawione do tekstu źródłowego, planu, mapy, ilustracji; pozyskuje informacje z różnych źródeł oraz selekcjonuje je i porządkuje; stawia pytania dotyczące przyczyn i skutków analizowanych wydarzeń historycznych i współczesnych.

III. Tworzenie narracji historycznej.

Uczeń tworzy krótką wypowiedź o postaci i wydarzeniu historycznym, posługując się poznanymi pojęciami; przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić.

IV. Zainteresowanie problematyką społeczną.

Uczeń ma nawyk dociekania w kontekście społecznym – zadaje pytania, „dlaczego jest tak jak jest?” i „czy mogłoby być inaczej?” i próbuje

IV. Zainteresowanie problematyka społeczna. Uczeń ma nawyk dociekania w kontekście społecznym – zadaje pytania, „dlaczego jest tak jak jest?” i „czy mogłoby być inaczej?” i próbuje odpowiedzieć na te pytania. V. Współdziałanie w sprawach publicznych. Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich. Wymagania szczegółowe: 1. Upadek I Rzeczypospolitej. Uczeń: - podaje przykłady naprawy państwa polskiego za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego z uwzględnieniem Konstytucji 3 maja; - omawia i sytuje w czasie wydarzenia powstania kościuszkowskiego, używając pojęć: naczelnik powstania, przysięga Kościuszki, kosynierzy; - wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do upadku państwa polskiego, podaje datę III rozbioru 2. Formy walki o niepodległość. Uczeń: - umiejscawia w czasie powstanie listopadowe i powstanie styczniowe - wymienia cele walki powstańców oraz przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranych powstaniach; - omawia na wybranym przykładzie walkę o język polski w nauczaniu - zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla rozwoju kultury polskiej: Jana Matejki, Stanisława Moniuszki, Henryka Sienkiewicza i Stanisława Wyspiańskiego. 3. Życie na emigracji.	odpowiedzieć na te pytania. V. Współdziałanie w sprawach publicznych. Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich. Wymagania szczegółowe: 1. Upadek I Rzeczypospolitej. Uczeń: - podaje przykłady naprawy państwa polskiego za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego z uwzględnieniem Konstytucji 3 maja; - omawia i sytuje w czasie wydarzenia powstania kościuszkowskiego, używając pojęć: naczelnik powstania, przysięga Kościuszki, kosynierzy; - wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do upadku państwa polskiego, podaje datę III rozbioru 2. Formy walki o niepodległość. Uczeń: - umiejscawia w czasie powstanie listopadowe i powstanie styczniowe - wymienia cele walki powstańców oraz przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranych powstaniach; - omawia na wybranym przykładzie walkę o język polski w nauczaniu - zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla rozwoju kultury polskiej: Jana Matejki, Stanisława Moniuszki, Henryka Sienkiewicza i Stanisława Wyspiańskiego. 3. Życie na emigracji. Uczeń: - wskazuje na mapie państwa, które przyjęły najwięcej emigrantów z ziem polskich - rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową - zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla kultury polskiej: Fryderyka Chopina, Adama

Uczeń: - wskazuje na mapie państwa, które przyjęły najwięcej emigrantów z ziem polskich - rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową - zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla kultury polskiej: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Marii Skłodowskiej-Curie, Heleny Modrzejewskiej. 4. Miasto przemysłowe. Uczeń: - opowiada o rozwoju uprzemysłowienia w XIX w., używając pojęć: maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf, fabryka; - wskazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich - rozróżnia rzemieślnicze i fabryczne (maszynowe) formy produkcji - opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce 5. Odrodzenie państwa polskiego. Uczeń: - wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów - wymienia czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę - zbiera informacje o zasługach dla państwa polskiego Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego 6. Polska w II wojnie światowej. Uczeń: - wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę - podaje charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec własnych społeczeństw i państw podbitych; - charakteryzuje życie ludności na okupowanych terytoriach Polski z	Mickiewicza, Marii Skłodowskiej-Curie, Heleny Modrzejewskiej. 4. Miasto przemysłowe. Uczeń: - opowiada o rozwoju uprzemysłowienia w XIX w., używając pojęć: maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf, fabryka; - wskazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich - rozróżnia rzemieślnicze i fabryczne (maszynowe) formy produkcji - opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce 5. Odrodzenie państwa polskiego. Uczeń: - wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów - wymienia czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę - zbiera informacje o zasługach dla państwa polskiego Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego 6. Polska w II wojnie światowej. Uczeń: - wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę - podaje charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec własnych społeczeństw i państw podbitych; - charakteryzuje życie ludności na okupowanych terytoriach Polski z uwzględnieniem losów ludności żydowskiej; - omawia formy oporu społeczeństwa wobec okupantów - opisuje postawę ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy 7. Polska Rzeczpospolita Ludowa. Uczeń:

- uwzględnieniem losów ludności żydowskiej;
- omawia formy oporu społeczeństwa wobec okupantów
- opisuje postawę ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy

7. Polska Rzeczpospolita Ludowa.

Uczeń:

- wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów
- opowiada o Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej używając pojęć: odbudowa zniszczeń wojennych, awans społeczny i likwidacja analfabetyzmu, planowanie centralne, zależność od ZSRR, dyktatura partii komunistycznej, cenzura, opozycja demokratyczna.

8. Solidarność i powstanie III Rzeczypospolitej.

Uczeń:

- wskazuje na mapie III Rzeczpospolitą i jej sąsiadów
- opisuje powstanie i działania Solidarności, używając określeń: strajk, walka bez przemocy, stan wojenny, „Okrągły Stół”;
- wyjaśnia, jakie najważniejsze zmiany zaszły w Polsce w 1989 r.

Język angielski

Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, który:

- w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) określonych programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów
- w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a

- wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów
- opowiada o Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej używając pojęć: odbudowa zniszczeń wojennych, awans społeczny i likwidacja analfabetyzmu, planowanie centralne, zależność od ZSRR, dyktatura partii komunistycznej, cenzura, opozycja demokratyczna.

8. Solidarność i powstanie III Rzeczypospolitej.

Uczeń:

- wskazuje na mapie III Rzeczpospolitą i jej sąsiadów
- opisuje powstanie i działania Solidarności, używając określeń: strajk, walka bez przemocy, stan wojenny, „Okrągły Stół”;
- wyjaśnia, jakie najważniejsze zmiany zaszły w Polsce w 1989 r.

Język angielski

Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, który:

- w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) określonych programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów
- w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie

także proste wypowiedzi pisemne określone programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, określone programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach w sposób płynny, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu określone programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia w sposób płynny formę przekazu ustnego lub pisemnego określonego programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) określonych programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne określone programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, określone programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej,	proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne określone programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, określone programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach w sposób płynny, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu określone programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia w sposób płynny formę przekazu ustnego lub pisemnego określonego programem nauczania w danej klasie nie popełniając błędów Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) określonych programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne określone programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, określone programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu określone programem nauczania w danej klasie popełniając drobne błędy językowe nie wpływające na

ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu określone programem nauczania w danej klasie popełniając drobne błędy językowe nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego określonego programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy Stopień dobry otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając nieliczne błędy - w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając drobne błędy językowe nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem	zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego określonego programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy Stopień dobry otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając nieliczne błędy - w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając drobne błędy językowe nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie przekraczającym 75% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych

nauczania w danej klasie popełniając niewielkie błędy nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając dużo błędów - w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając błędy, które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając błędy które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając błędy językowe które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając błędy, które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi	posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając dużo błędów - w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając błędy, które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając błędy które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając błędy językowe które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie przekraczającym 50% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając błędy, które w niewielkim stopniu wpływają na zrozumienie wypowiedzi Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając bardzo dużo błędów

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając bardzo dużo błędów - w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając bardzo dużo błędów, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając bardzo dużo błędów które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając bardzo dużo błędów językowych, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając bardzo dużo błędów, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	- w zakresie rozumienia wypowiedzi rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając bardzo dużo błędów, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi - w zakresie tworzenia wypowiedzi samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając bardzo dużo błędów które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach, reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, popełniając bardzo dużo błędów językowych, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie przekraczającym 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając bardzo dużo błędów, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się bardzo ograniczonym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, - w zakresie rozumienia wypowiedzi nawet z pomocą nauczyciela tylko częściowo rozumie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w

wypowiedzi Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który: - w zakresie znajomości środków językowych posługuje się bardzo ograniczonym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, - w zakresie rozumienia wypowiedzi nawet z pomocą nauczyciela tylko częściowo rozumie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi - w zakresie tworzenia wypowiedzi tylko z pomocą nauczyciela formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach z pomocą nauczyciela, niekiedy reaguje w sposób zrozumiały i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej, na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi często błędnie interpretuje treści, zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie poniżej 30% wymagań określonego programem nauczania w danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi <u>Muzyka</u>	danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi - w zakresie tworzenia wypowiedzi tylko z pomocą nauczyciela formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie reagowania na wypowiedzi uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach z pomocą nauczyciela, niekiedy reaguje w sposób zrozumiały i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej, na poziomie poniżej 30% wymagań określonych programem nauczania w danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi - W zakresie przetwarzania wypowiedzi często błędnie interpretuje treści, zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego na poziomie poniżej 30% wymagań określonego programem nauczania w danej klasie popełniając liczne błędy językowe wpływające na zrozumienie wypowiedzi

Ocena 6

- opanował zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- zdobywa dodatkową wiedzę, korzystając z różnych źródeł informacji
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, inicjuje różnorodne zadania, projekty
- potrafi zagrać melodie przewidziane w podręczniku oraz inne proste melodie na flecie, dzwoneczkach
- umie zaśpiewać *a capella* i z akompaniamentem piosenki z podręcznika oraz spoza niego
- odrabia prace domowe
- reprezentuje szkołę w konkursach muzycznych
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych

Ocena 5

- opanował zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- korzysta z różnych źródeł informacji
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany
- potrafi zagrać większość melodii przewidzianych w programie nauczania na flecie i dzwoneczkach
- umie zaśpiewać z akompaniamentem większość piosenek przewidzianych w programie nauczania
- odrabia prace domowe
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych

Ocena 4

- opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- korzysta z różnych źródeł informacji
- potrafi zagrać kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na flecie i/lub dzwoneczkach
- umie zaśpiewać z akompaniamentem

Muzyka

Ocena 6

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- zdobywa dodatkową wiedzę, korzystając z różnych źródeł informacji
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, inicjuje różnorodne zadania, projekty
- potrafi zagrać melodie przewidziane w podręczniku oraz inne proste melodie na flecie, dzwoneczkach
- umie zaśpiewać *a capella* i z akompaniamentem piosenki z podręcznika oraz spoza niego
- odrabia prace domowe
- reprezentuje szkołę w konkursach muzycznych
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych

Ocena 5

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- korzysta z różnych źródeł informacji
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany
- potrafi zagrać większość melodii przewidzianych w programie nauczania na flecie i dzwoneczkach
- umie zaśpiewać z akompaniamentem większość piosenek przewidzianych w programie nauczania
- odrabia prace domowe
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych

Ocena 4

- opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- korzysta z różnych źródeł informacji
- potrafi zagrać kilka melodii oraz

pieśni jednogłosowe poprawnie pod względem muzycznym • na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany • odrabia prace domowe • jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych Ocena 3 • opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania • jest w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia przy pomocy nauczyciela • potrafi zagrać niektóre melodie przewidziane w programie nauczania na flecie lub dzwoneczkach • umie zaśpiewać z akompaniamentem niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania • odrabia prace domowe • potrafi się skupić podczas słuchania koncertów muzycznych Ocena 2 • w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania • jest w stanie wykonać proste ćwiczenie przy pomocy nauczyciela • potrafi zagrać na instrumencie melodycznym gamę i najprostsze utwory przewidziane w programie nauczania • odrabia proste prace domowe • nie przeszkadza innym słuchaczom podczas koncertów muzycznych Ocena 1 • nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania <u>Plastyka</u> Ocena 6	akompaniamentów do piosenek na flecie i/lub dzwoneczkach • umie zaśpiewać z akompaniamentem pieśni jednogłosowe poprawnie pod względem muzycznym • na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany • odrabia prace domowe • jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych Ocena 3 • opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania • jest w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia przy pomocy nauczyciela • potrafi zagrać niektóre melodie przewidziane w programie nauczania na flecie lub dzwoneczkach • umie zaśpiewać z akompaniamentem niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania • odrabia prace domowe • potrafi się skupić podczas słuchania koncertów muzycznych Ocena 2 • w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania • jest w stanie wykonać proste ćwiczenie przy pomocy nauczyciela • potrafi zagrać na instrumencie melodycznym gamę i najprostsze utwory przewidziane w programie nauczania • odrabia proste prace domowe • nie przeszkadza innym słuchaczom podczas koncertów muzycznych Ocena 1 • nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania

- przejawia szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi
- opanowuje i wykorzystuje w praktyce określone w programie wiadomości i umiejętności
- wykazuje się zaangażowaniem i twórczą inicjatywą w działaniach grupowych
- bierze udział w pozaszkolnych konkursach plastycznych i odnosi w nich sukcesy
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły i regionu
- twórczo posługuje się różnymi środkami plastycznymi
- eksperymentuje z technikami plastycznymi
- potrafi wymienić wybitnych twórców polskich i zagranicznych oraz podać przykłady ich twórczości
- analizuje i interpretuje dowolne dzieła sztuki oraz uzasadnia ich wartość artystyczną

Ocena 5

- opanowuje i wykorzystuje w praktyce określone w programie wiadomości i umiejętności
- zawsze jest przygotowany do lekcji
- bierze udział w dyskusjach na temat sztuk plastycznych i potrafi uzasadnić swoje zdanie
- korzysta z różnych źródeł informacji
- uczestniczy w działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią
- wykazuje się zaangażowaniem i pomysłowością
- umiejętnie posługuje się środkami plastycznymi i dobiera technikę do tematu pracy
- podaje nazwiska wybitnych artystów w Polsce i na świecie
- analizuje dzieła sztuki oraz wyraża własne opinie na ich temat

Ocena 4

- potrafi wykorzystać w praktyce

Plastyka

Ocena 6

- przejawia szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi
- opanowuje i wykorzystuje w praktyce wszystkie określone w programie wiadomości i umiejętności
- wykazuje się zaangażowaniem i twórczą inicjatywą w działaniach grupowych
- bierze udział w pozaszkolnych konkursach plastycznych i odnosi w nich sukcesy
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły i regionu
- twórczo posługuje się różnymi środkami plastycznymi
- eksperymentuje z technikami plastycznymi
- potrafi wymienić wybitnych twórców polskich i zagranicznych oraz podać przykłady ich twórczości
- analizuje i interpretuje dowolne dzieła sztuki oraz uzasadnia ich wartość artystyczną

Ocena 5

- opanowuje i wykorzystuje w praktyce określone w programie wiadomości i umiejętności
- zawsze jest przygotowany do lekcji
- bierze udział w dyskusjach na temat sztuk plastycznych i potrafi uzasadnić swoje zdanie
- korzysta z różnych źródeł informacji
- uczestniczy w działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią
- wykazuje się zaangażowaniem i pomysłowością
- umiejętnie posługuje się środkami plastycznymi i dobiera technikę do tematu pracy
- podaje nazwiska wybitnych artystów w Polsce i na świecie
- analizuje dzieła sztuki oraz wyraża własne opinie na ich temat

zdobytą wiedzę i umiejętności • zawsze jest przygotowany do lekcji • prawidłowo posługuje się terminologią plastyczną i samodzielnie rozwiązuje typowe problemy • przejawia aktywność w działaniach indywidualnych i grupowych • wkłada dużo wysiłku w wykonywane zadania i systematycznie pracuje na lekcjach • świadomie wykorzystuje środki plastyczne i stosuje różnorodne, nietypowe techniki plastyczne • wymienia nazwiska twórców polskich i zagranicznych • samodzielnie próbuje analizować i porównywać wybrane dzieła sztuki oraz wyrażać własne opinie na ich temat Ocena 3 • przyswaja podstawowe wiadomości oraz najprostsze umiejętności • bardzo rzadko jest przygotowany do lekcji • oddaje większość zadanych prac praktycznych • posługuje się wybranymi środkami wyrazu i stosuje typowe, proste typowe techniki plastyczne • samodzielnie wykonuje łatwe ćwiczenia i uczestniczy w zabawach • współpracuje w grupie i podejmuje próby twórczości plastycznej • umie podać nazwiska kilku wybitnych polskich twórców Ocena 2 • wykonuje proste ćwiczenia z pomocą nauczyciela • przygotowany jest do większości lekcji • uczestniczy w zabawach • wyjaśnia najważniejsze terminy • potrafi wymienić polskich artystów Ocena 1 nie opanował podstawowych wiadomości i	Ocena 4 • potrafi wykorzystać w praktyce zdobytą wiedzę i umiejętności • zawsze jest przygotowany do lekcji • prawidłowo posługuje się terminologią plastyczną i samodzielnie rozwiązuje typowe problemy • przejawia aktywność w działaniach indywidualnych i grupowych • wkłada dużo wysiłku w wykonywane zadania i systematycznie pracuje na lekcjach • świadomie wykorzystuje środki plastyczne i stosuje różnorodne, nietypowe techniki plastyczne • wymienia nazwiska twórców polskich i zagranicznych • samodzielnie próbuje analizować i porównywać wybrane dzieła sztuki oraz wyrażać własne opinie na ich temat Ocena 3 • przyswaja podstawowe wiadomości oraz najprostsze umiejętności • bardzo rzadko jest przygotowany do lekcji • oddaje większość zadanych prac praktycznych • posługuje się wybranymi środkami wyrazu i stosuje typowe, proste typowe techniki plastyczne • samodzielnie wykonuje łatwe ćwiczenia i uczestniczy w zabawach • współpracuje w grupie i podejmuje próby twórczości plastycznej • umie podać nazwiska kilku wybitnych polskich twórców Ocena 2 • wykonuje proste ćwiczenia z pomocą nauczyciela • przygotowany jest do większości lekcji • uczestniczy w zabawach • wyjaśnia najważniejsze terminy • potrafi wymienić polskich artystów Ocena 1 nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotu

umiejętności z zakresu przedmiotu

Informatyka

Ocena 6

- Przygotowuje animację przedstawiającą patyczaka skaczącego w dal, tworzy figury potrzebne do animacji oraz tło (program Pivot Animator).
- W zespole przygotowuje scenariusz animacji, a następnie animację na jego podstawie.
- W zespole tworzy animację przedstawiającą postać poruszającą się po określonej trasie i pokonującą różne przeszkody.
- Prowadzi w programie MS Excel dziennik zmian pogodowych – zapisuje w oddzielnych arkuszach wyniki obserwacji pogody w ciągu kolejnych dni.
- Stosuje opcję Filtruj w celu wyświetlenia danych spełniających określone kryteria.
- Tworzy formułę obliczającą wskaźnik BMI i formatuje komórkę z wynikiem w zależności od otrzymanego w niej wyniku.
- Tworzy w grupie formularz ankiety.
- Tworzy w arkuszu programu Excel tabelę z wynikami i sporządza wykres. Analizuje wyniki ankiety i zapisuje wnioski w programie Word.
- Wykazuje ponadprzeciętne zdolności i zaangażowanie w projekt.
- Bezbłędnie wykonuje ćwiczenia na lekcji, trzeba mu zadawać dodatkowe, trudniejsze zadania,
- Jest aktywny na lekcji i pomaga innym,

Ocena 5

- Tworzy animację w Pivot Animator, w której ruchy animowanej postaci są płynne.
- Animacja jest przygotowana w sposób pomysłowy i twórczy, z dbałością o szczegóły.
- W zespole tworzy animację przedstawiającą postać poruszającą się po określonej trasie i pokonującą różne przeszkody.

Informatyka

Ocena 6

- Tworzy projekt programu w Scretchu, w którym zostanie przedstawiona rozmowa dwóch, namalowanych przez niego duszków.
- Tworzy grę, w której steruje się obiektem i omija pojawiające się przeszkody.
- Tworzy projekt przedstawiający ruch słońca po niebie.
- Tworzy program umożliwiający narysowanie figury złożonej z kilku rozet.
- Tworzy kilkuetapową grę własnego pomysłu, w której trudność wzrasta po przejściu na kolejny poziom.
- Wykonuje grafikę przedstawiającą model Układu Słonecznego w programie GIMP.
- W grupie wykonuje fotomontaż z kilku ilustracji przedstawiający scenę z wybranego filmu lub książki, w którym bohaterami są osoby z grupy.
- W grupie tworzy obraz (pamiątkę chwil spędzonych z klasą) będący fotomontażem kilku ilustracji, stosując poznane techniki.
- Wykazuje ponadprzeciętne zdolności i zaangażowanie w projekt.
- Bezbłędnie wykonuje ćwiczenia na lekcji, trzeba mu zadawać dodatkowe, trudniejsze zadania,
- Jest aktywny na lekcji i pomaga innym,
-

Ocena 5

- Podczas tworzenia projektu w programie Scretch wykazuje się pomysłowością i własną inwencją twórczą (modyfikuje wygląd duszka).
- Określa czas, po upływie którego owoce mają pojawić się ponownie na roślinach.
- Tłumaczy zastosowane w skryptach rozwiązania.

- Potrafi skopiować dane z jednego arkusza i wkleić je do innego arkusza (program MS Excel).
- Stosuje formatowanie warunkowe i sortowanie niestandardowe.
- Tworzy w arkuszu tabelę obliczającą budżet kieszonkowy dla poszczególnych miesięcy w roku.
- Zna funkcje inne niż Suma, np. Średnia, Iloczyn.
- Dodaje, usuwa i zmienia elementy wykresu.
- Wykonuje zadania bardzo starannie i terminowo.
- Jest aktywny na lekcji.

Ocena 4

- Tworzy animację w Pivot Animator z namalowanym przez siebie tłem, animacja przedstawia idącą postać, jednak jej ruchy nie zawsze są odpowiednio płynne.
- Modyfikuje wygląd utworzonych figur.
- Tworzy animację przedstawiającą kucharza przygotowującego wybrane danie (lub inną postać) mogą występować pewne niedociągnięcia.
- W zespole tworzy animację przedstawiającą postać poruszającą się po określonej trasie i pokonującą różne przeszkody.
- Zmienia nazwy arkuszy i kolory kart arkuszy w MS Excel.
- Formatuje komórki.
- Potrafi zaznaczać komórki, także kilka komórek, które ze sobą nie sąsiadują.
- Sortuje alfabetycznie dane w komórkach.
- Tworzy tabelę z przychodami i wydatkami

- Programuje zakończenie gry – pojawienie się komunikatu z liczbą ruchów, które wykonał duszek, aby osiągnąć cel.
- Potrafi wyjaśnić zastosowane w skryptach rozwiązania.
- Tworzy skrypt umożliwiający narysowanie wielobarwnej rozety, w której liczba wielokątów, z której się składa, liczba boków oraz długość boku wielokąta są określone za pomocą zmiennych.
- Dodaje do projektu duszka, który poinformuje o zakończeniu gry, tworzy dla niego odpowiedni skrypt.
- Wyjaśnia sposób działania tworzonych skryptów i potrafi zmodyfikować je, aby dostosować je do swoich potrzeb.
- Zmienia wartość krycia oraz tryb nałożenia warstw w programie GIMP.
- Stosuje różne efekty np. filtry.
- W grupie tworzy obraz (pamiętkę chwil spędzonych z klasą) będący fotomontażem kilku ilustracji, stosując poznane techniki.
- Wykonuje zadania bardzo starannie i terminowo.
- Jest aktywny na lekcji.

Ocena 4

- Modyfikuje wygląd duszka oraz tła w Scratchu.
- Tworzy projekt, w którym określa sposób poruszania się dwóch duszków, programuje skutek zaistnienia zdarzenia (spotkania duszków).
- Programuje efekt spotkania owoców z małpką.
- Wie, że po ukryciu owoców konieczne jest określenie w projekcie momentu ich ponownego pojawienia się.
- Odwzorowuje skrypt określający pojawianie się owoców i rozumie jego działanie.
- Tworzy drugie tło z labiryntem i buduje skrypty dla drugiego poziomu gry.
- Zna i wyjaśnia pojęcie zmiennej.
- Wstawia zmienne do projektu, a następnie określa w skryptach ich początkowe wartości oraz zmianę tych wartości.

w poszczególnych miesiącach roku. - Dobiera rodzaj wykresu do typu danych. - Wykonuje zadania starannie i terminowo. - Jest aktywny na lekcji.	- Potrafi ustawić sposób wyświetlania zmiennej za pomocą suwaka. - Tworzy skrypty umożliwiające rysowanie wielokątów o wszystkich kątach i bokach równych, w których liczba i długość boków są określone za pomocą zmiennych. - Potrafi stosować komunikaty w programie Scratch. - Dodaje kulki w innych kolorach i tworzy dla nich skrypty na podstawie skryptów dla żółtej kulki. - Programuje moment zakończenia gry. - Rysuje w programie GIMP na różnych warstwach i zmienia ich kolejność. - Korzysta z różnych narzędzi i dostępnych dla nich opcji. - Potrafi wybrać odpowiedni format zapisu utworzonej grafiki. - Skaluje oraz przesuwa warstwy i tworzy z nich różne kompozycje. - W grupie tworzy obraz (pamiętkę chwili spędzonych z klasą) będący fotomontażem kilku ilustracji, stosując poznane techniki. - Wykonuje zadania starannie i terminowo. - Jest aktywny na lekcji.
Ocena 3 - Tworzy prostą animację w Pivot Animator, w której ruchy animowanej postaci nie są płynne. - Ustawia rozmiar klatki animacji. - Samodzielnie tworzy postać kucharza oraz rekwizyty, które wykorzysta w projekcie. - Dodaje utworzone figury do projektu i rozmieszcza je na scenie. - W zespole tworzy animację przedstawiającą postać poruszającą się po określonej trasie i pokonującą różne przeszkody. - Wypełnia komórki danymi w MS Excel. - Potrafi zmienić szerokość kolumny. - Porusza się między arkuszami. - Zmienia sposób wyświetlania daty. - Tworzy serie danych. - Stosuje formuły i funkcje do wykonywania prostych obliczeń na wartościach wpisanych w komórkach.	Ocena 3 - Korzysta z biblioteki programu Scratch. - Wie, co oznacza duplikowanie duszka. - Potrafi utworzyć kopię duszka. - Programuje ruch duszka z uwzględnieniem odbicia od krawędzi sceny. - Odczytuje pozycję duszka na scenie. - Ustala nową pozycję duszka. - Buduje skrypty określające ruch bananów z uwzględnieniem losowego czasu ich spadania. - Tworzy tło przedstawiające labirynt i wstawia je do projektu. - Buduje skrypty określające ruch duszka w korytarzach labiryntu, programuje efekty zderzenia ze ścianą labiryntu i dotarcia do wyjścia. - Zmienia kolor i grubość pisaka. - Korzystając ze wzoru, oblicza kąt, o jaki ma się obrócić duszek podczas rysowania wielokąta

- Formatuje utworzony wykres. - Wykonuje zadania, nie zachowując należytej staranności.	- o wszystkich bokach równej długości i wszystkich kątach równych. - Buduje skrypt umożliwiający narysowanie wielokąta o konkretnej liczbie boków o określonej długości. - Wie, do czego można wykorzystać komunikaty w programie Scratch. - Tworzy plansze do gry z większą dbałością o szczegóły. - Rozumie zasady działania skryptów zbudowanych dla tła, żółtej kulki oraz duszka przycisku. - Tworzy warstwy w programie GIMP. - Zna i potrafi stosować narzędzia, które można wykorzystać do tworzenia prostych rysunków. - Wie, że prace wykonane w programie GIMP można zapisać w różnych formatach. - Zmienia jasność i kontrast obrazu. - Zna różne narzędzia zaznaczania. - Zaznacza fragment ilustracji, a następnie kopiuje go na inną warstwę. - W grupie tworzy obraz (pamiętkę chwil spędzonych z klasą) będący fotomontażem kilku ilustracji, stosując poznane techniki. - Wykonuje zadania, nie zachowując należytej staranności.
Ocena 2 - Wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni komputerowej. - Stosuje poznane zasady bezpieczeństwa w pracowni oraz podczas pracy na komputerze. - Określa, za co może uzyskać daną ocenę; wymienia możliwości poprawy oceny niedostatecznej oraz zasady pracy na zajęciach komputerowych. - Zna pojęcie „animacja poklatkowa” (program Pivot Animator). - Potrafi powiedzieć, na czym polega tworzenie animacji poklatkowej. - Zmienia ułożenie części postaci i dodaje klatki. - Uruchamia okno tworzenia nowej postaci. - Z pomocą nauczyciela buduje nową figurę i dodaje ją do animacji.	Ocena 2 - Wie, że z programu Scratch można korzystać przez przeglądarkę internetową lub po zainstalowaniu go na komputerze. - Rozróżnia elementy interfejsu programu Scratch. - Odnajduje właściwe bloki i łączy je w odpowiedniej kolejności (wzoruje się na treściach w podręczniku). - Usuwa duszka z projektu, wstawia do projektu nowe duszki oraz tło. - Wie, że każdy punkt na scenie można opisać za pomocą dwóch liczb. - Odwzorowuje z podręcznika skrypty umożliwiające sterowanie małpką oraz ruch owoców. - Wstawia gotowe tło. - Odwzorowuje skrypty z podręcznika.

- W zespole tworzy animację przedstawiającą postać poruszającą się po określonej trasie i pokonującą różne przeszkody.
- Zna pojęcia „arkusz kalkulacyjny”, „komórka”, „wiersz”, „kolumna” – MS Excel.
- Podaje adres wskazanej komórki.
- Dodaje nowe arkusze.
- Zna pojęcia „nagłówek kolumny”, „seria danych”, „sortowanie”.
- Zna pojęcia formuły i funkcji.
- Z pomocą nauczyciela wpisuje do arkusza podstawowe formuły.
- Z pomocą nauczyciela tworzy wykres kolumnowy.
- Projekty prac wykonuje z pomocą nauczyciela.

Ocena 1

- Nie opanował w stopniu minimalnym wiedzy niezbędnej do kontynuowania nauki,
- Nie zna podstawowych pojęć z przedmiotu,
- Nie zna zasad BHP,
- Nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się sprzętem komputerowym,
- Nie zna podstawowych elementów komputera i ich funkcji,
- Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać najprostszych zadań (ćwiczeń), opartych na schematach,
- Nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie – stopień opanowania czynności wykonywanych na komputerze uniemożliwia kształcenie na wyższym poziomie,
- Jest notorycznie nieprzygotowany do lekcji.

- Wie, w której kategorii znajdują się bloki umożliwiające rysowanie.
- Wykonuje proste rysunki i potrafi wyczyścić scenę.
- Tworzy proste plansze do gry i zmienia ich nazwy.
- Dodaje duszki (żółtą kulkę oraz przycisk) do projektu.
- Tworzy zmienne, wzorując się na podręczniku.
- Odwzorowuje z podręcznika skrypty dla tła oraz dodanych duszków.
- Z pomocą nauczyciela uruchamia różne okna w programie GIMP.
- Wie, do czego służą warstwy w programie GIMP.
- Zna pojęcia „fotomontaż” i „retusz”.
- Otwiera zdjęcie w programie GIMP.
- W grupie tworzy obraz (pamiętkę chwili spędzonych z klasą) będący fotomontażem kilku ilustracji, stosując poznane techniki.
- Projekty prac wykonuje z pomocą nauczyciela.

Ocena 1

- Nie opanował w stopniu minimalnym wiedzy niezbędnej do kontynuowania nauki,
- Nie zna podstawowych pojęć z przedmiotu,
- Nie zna zasad BHP,
- Nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się sprzętem komputerowym,
- Nie zna podstawowych elementów komputera i ich funkcji,
- Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać najprostszych zadań (ćwiczeń), opartych na schematach,
- Nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie – stopień opanowania czynności wykonywanych na komputerze uniemożliwia kształcenie na wyższym poziomie,
- Jest notorycznie nieprzygotowany do lekcji.

Technika

Ocena 6

- Otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także poprawnie pod względem merytorycznym.
  - Projekty prac są wykonane starannie, estetycznie i ciekawie pod względem technicznym.
  - Opanował wiedzę z wymagań programowych, uzyskuje bardzo dobre oceny z prac praktycznych, a podczas wykonywania praktycznych zadań bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
  - Ponadto bierze udział w konkursach przedmiotowych:
    - prezentuje swoje wytwory na konkursach i wystawach,
    - potrafi wykonać samodzielnie zadaną pracę.
  - Umie posługiwać się pismem technicznym,
  - Potrafi wskazać sposoby oszczędzania energii elektrycznej w swoim domu,
  - Potrafi zmontować układ równoległy i szeregowy,
  - Umie wyjaśnić różnicę między tymi układami,
- Stosuje wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.
- Uczeń opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności z zajęć technicznych obowiązujący w danej klasie.

Ocena 5

- Planuje kolorystykę wyposażenia mieszkania zgodnie z potrzebami mieszkańców,
- Racjonalnie umie rozplanować rozmieszczenie pomieszczeń dla

Technika

Ocena 6

- Otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także poprawnie pod względem merytorycznym.
  - Projekty prac są wykonane starannie, estetycznie i ciekawie pod względem technicznym.
  - Opanował wiedzę z wymagań programowych, uzyskuje bardzo dobre oceny z prac praktycznych, a podczas wykonywania praktycznych zadań bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
  - Ponadto bierze udział w konkursach przedmiotowych:
    - prezentuje swoje wytwory na konkursach i wystawach,
    - Potrafi wykonać samodzielnie zadaną pracę.
  - Potrafi wykreślić w rzutach prostokątnych bryłę.
  - Potrafi wykreślić figurę w rzutach aksonometrycznych (izometria i dimetria ukośna).
  - Potrafi dorysować trzeci rzut na podstawie podanych dwóch rzutów.
  - Potrafi wskazać błędy w rzutowaniu i wymiarowaniu.
  - Potrafi określić zasady zdrowego żywienia.
- Stosuje wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.
- Uczeń opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności z zajęć technicznych obowiązujący w danej klasie.

Ocena 5

- Potrafi podjąć decyzję dotyczącą wyboru tematu pracy praktycznej (piramida żywienia),

poszczególnych członków rodziny, - Projektuje rozmieszczenie sprzętu w kuchni z uwzględnieniem ergonomii i zasad bhp, - Wie, jak dostarczano wodę do domów w czasach gdy nie było wodociągów, - Rozumie skutki marnotrawstwa wody, - Wie, co to jest rzut pionowy domu, - Potrafi wyciągać prawidłowe wnioski z przeprowadzonych doświadczeń, - Umie wyjaśnić, co to jest moc urządzeń elektrycznych, - Potrafi wyjaśnić od czego zależy ilość zużytej energii elektrycznej, - Potrafi wyjaśnić, w jaki sposób można oszczędzać energię elektryczną, - Umie zdiagnozować, dlaczego w obwodzie nie płynie prąd, - Wie, jakie skutki niesie za sobą marnotrawstwo gazu, - Wie i rozumie dlaczego główne zawory gazowe są umieszczone na zewnątrz budynku, - Potrafi podjąć decyzję dotyczącą wyboru tematu pracy praktyczne (makieta osiedla, projekt mieszkania), - Dopilnuje prawidłowego przebiegu pracy, - W sposób uporządkowany, interesujący przeprowadzić prezentację, - Wyróżnić w urządzeniach zespół napędowy, przekładnie i zespół roboczy, - Narysować schemat blokowy wybranego urządzenia technicznego, - Wie, jakie zmiany wprowadzane w urządzeniach technicznych wpływają na zwiększenie bezpieczeństwa użytkownika i niezawodność działania urządzeń: - jak działają regulatory temperatury, - wymienić informacje, które powinny się znajdować w instrukcji obsługi, - jakie zadanie w urządzeniu realizują: element grzejny, śmigło i termostat, - Opisać wady i zalety poszczególnych urządzeń do obróbki termicznej produktów spożywczych: - wyjaśnić, jak działają urządzenia AGD i RTV, - wyjaśnić, jakie informacje są istotne dla	- Dopilnuje prawidłowego przebiegu pracy, - Zna zasady wykonania rzutów prostokątnych, aksonometrycznych oraz wymiarowania, - Samodzielnie wykonuje rysunki techniczne (rzuty prostokątne, rzuty aksonometryczne i wymiarowanie), - Obsłużyć biesiadników zgodnie z zasadami dobrego wychowania, - Zaprezentować wystrój stołu w zależności od okoliczności, - Zna zasady zdrowego żywienia, - Samodzielnie układa jadłospis, - Zna i rozróżnia sposoby konserwacji żywności. - Wykazuje zdolności i zaangażowanie w projekt. - Prace wykonuje terminowo, - Jest aktywny na lekcji i pomaga innym, Ocena 4 - Umie wykonać proste rysunki techniczne (rzuty prostokątne, rzuty aksonometryczne, wymiarowanie), - Umie rozróżnić grupy produktów spożywczych, - Zna znaczenie składników odżywczych dla zdrowia człowieka. - Prawidłowo nakryć do stołu, - Ubrać stół zgodnie z istniejącymi w tym zakresie tradycjami, - Potrafi wspólnie z innym podejmować decyzje dotyczące formy opracowania projektu, - Opracować plan pracy i jej podział między członków grupy, Ocena 3 - Potrafi posługiwać się przyborami do wykonania rysunku technicznego, - Umie wykonać proste rysunki techniczne – rzuty prostokątne i aksonometryczne, - Umie zwymiarować proste przedmioty, - Potrafi wymienić grupy produktów spożywczych – piramida żywienia, - Umie wymienić składniki odżywcze. - Potrafi prawidłowo ułożyć podstawowe elementy nakrycia stołu, - Potrafi wykonać elementy zdobnicze stołu według podanego wzoru,

użytkowników urządzeń AGD i RTV, - potrafi prawidłowo posługiwać się urządzeniami AGD i RTV, - Wykazuje zdolności i zaangażowanie w projekt. - Prace wykonuje terminowo, - Jest aktywny na lekcji i pomaga innym, Ocena 4 - Wyjaśnić, jaki wpływ na samopoczucie człowieka mają: kształt i ustawienie mebli, zastosowane kolory, oświetlenie itp., - Umie zaprojektować, umeblowanie mieszkania zgodnie z zasadami ergonomii, - Prawidłowo ciąć, zaginać i sklejać karton samodzielnie zaprojektować pokój nastolatka (mieszkanie), - Wskazać odpowiednie miejsce na ustawienie chłodziarki, - Odczytać schemat instalacji wodno-kanalizacyjnej, - Wyjaśnić znaczenie oszczędzania wody, - Ciąć papier po okręgu, - Odczytać schemat instalacji gazowej, - Wyjaśnić, jakie działania należy podjąć w celu oszczędności gazu - Potrafi powiedzieć czym różnią się urządzenia mechaniczne od elektromechanicznych, - Potrafi określić do czego służą i jak działają przekładnie, - Jakie zmiany w technice mają związek z niezawodnością działania urządzeń, - Korzystać z informacji na temat obsługi i konserwacji urządzenia zawartych w instrukcji i karcie gwarancyjnej urządzenia, - Wyjaśnić, co może być elementem grzejnym w urządzeniach, - Wyjaśnić, jakie informacje są istotne dla użytkowników urządzeń AGD i RTV, - Zna i przestrzega zasady BHP przy obsłudze wymienionych wyżej urządzeń, - Opisać wady i zalety poszczególnych urządzeń, - Potrafi wspólnie z innym podejmować decyzje dotyczące formy opracowania	Ocena 2 - Potrafi kulturalnie zachować się przy stole, - Z pomocą nauczyciela wykonuje proste rysunki techniczne (np. wymiaruje przedmioty, wykonuje rzuty prostokątne i aksonometryczne), - Prawidłowo posługuje się przyborami do wykonania rysunku technicznego, - Umie z pomocą nauczyciela wymienić grupy produktów spożywczych, - Z pomocą nauczyciela potrafi wymienić zasady zdrowego żywienia. - Projekty wykonuje z pomocą nauczyciela, - Prace są proste i mało staranne, Ocena 1 • nie opanował w stopniu minimalnym wiedzy niezbędnej do kontynuowania nauki, • nie zna podstawowych pojęć z przedmiotu, • nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się przyborami i narzędziami do obróbki: papieru, drewna, włókna, tworzyw sztucznych, metali, • nie potrafi posługiwać się przyborami do rysowania, • nie przestrzega zasad BHP na lekcji, • mimo pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać najprostszych zadań (ćwiczeń), • nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie – stopień opanowania czynności uniemożliwia kształcenie na wyższym poziomie, • jest notorycznie nieprzygotowany do lekcji.

projektu,

- Opracować plan pracy i jej podział między członków grupy,

Ocena 3

- Potrafi wyjaśnić pojęcia: ciąg komunikacyjny, rzut poziomy mieszkania, ściana nośna, ściana działowa, trzon kominowy,
- Potrafi odczytać rzut poziomy mieszkania,
- Potrafi wyjaśnić co to jest ciąg roboczy i zaprojektować go z pomocą nauczyciela,
- Potrafi prawidłowo rozmieścić produkty żywnościowe w chłodziarce,
- Potrafi podjąć działania mające na celu oszczędzanie wody,
- Potrafi wyjaśnić, jakie czynniki mają wpływ na koszty ogrzewania mieszkania,
- Potrafi wyjaśnić, co to jest obwód elektryczny i odbiornik elektryczny,
- Potrafi wyjaśnić, co to jest pion energetyczny, puszkę, rozgałęźne,
- Potrafi zlokalizować w domu przewody elektryczne,
- Potrafi odczytać schemat instalacji elektrycznej - narysować i zmontować obwód szeregowy,
- Potrafi wyjaśnić, jakie zagrożenia istnieją przy nieprzestrzeganiu zasad bhp,
- Potrafi wyjaśnić, dlaczego przewody gazowe są malowane na żółto,
- Uczeń samodzielnie wykonuje powierzone mu proste zadania,
- Potrafi wyjaśnić, jakie zmiany w technice mają związek ze zmniejszeniem uciążliwości pracy,
- Potrafi wyszukiwać w instrukcji potrzebne informacje na temat obsługi urządzenia,
- Potrafi wyjaśnić zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń grzewczych,
- Potrafi dobrać naczynia, które mogą być używane w kuchence mikrofalowej,
- Potrafi wybrać odpowiedni program,
- Potrafi wymienić urządzenia AGD i RTV,
- Umie wymienić zasady BHP podczas obsługi wyżej wymienionych urządzeń,

Ocena 2

- Potrafi wyjaśnić, jak powinno być oświetlone miejsce pracy,
- Potrafi w bezpieczny sposób posługiwać się podstawowymi narzędziami do obróbki papieru,
- Wie, dlaczego kuchenka i chłodziarka nie mogą stać obok siebie,
- Wie, dlaczego kuchenka gazowa nie może stać pod oknem,
- Wie, jak przygotować produkty do przechowywania w chłodziarce,
- Potrafi prawidłowo zareagować, gdy zostanie uszkodzona instalacja wodociągowa,
- Potrafi prawidłowo zareagować, gdy zostanie uszkodzona instalacja kanalizacyjna,
- Potrafi wyjaśnić, jak można zmniejszyć koszty ogrzewania mieszkania,
- Wie, co to jest bezpiecznik i tablica rozdzielcza,
- Wie, jak postąpić, gdy w domu zgaśnie światło,
- Potrafi wyjaśnić, jak należy postąpić w przypadku porażenia prądem,
- Potrafi wskazać miejsca, które może sam obsługiwać,
- Potrafi wyjaśnić, jak należy postąpić, gdy w pomieszczeniu czuć zapach gazu,
- Potrafi wyjaśnić, według jakich kryteriów można przeprowadzać klasyfikację urządzeń technicznych.
- Potrafi sklasyfikować urządzenia techniczne według wykonywanej pracy – AGD i RTV,
- Potrafi wyjaśnić na dowolnym przykładzie (np. pralki) jakie zmiany w ostatnich latach nastąpiły w budowie urządzeń,
- Potrafi wymienić dokumenty, w których należy szukać potrzebnych informacji, dotyczących obsługi urządzeń,
- Potrafi wymienić działania zabronione w czasie korzystania z urządzeń technicznych,
- Potrafi wymienić urządzenia grzewcze stosowane w domu,
- Wie, jakie środki ostrożności należy

zachować, posługując się poszczególnymi urządzeniami,

- Wie, jakie niebezpieczeństwa wiążą się z korzystania z kuchenki mikrofalowej,
- Projekty wykonuje z pomocą nauczyciela,
- Prace są proste i mało staranne,

Ocena 1

- nie opanował w stopniu minimalnym wiedzy niezbędnej do kontynuowania nauki,
- nie zna podstawowych pojęć z przedmiotu,
- nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się przyborami i narzędziami do obróbki: papieru, drewna, włókna, tworzyw sztucznych, metali,
- nie potrafi posługiwać się przyborami do rysowania,
- nie przestrzega zasad BHP na lekcji,
- mimo pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać najprostszyc zadań (ćwiczeń),
- nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie – stopień opanowania czynności uniemożliwia kształcenie na wyższym poziomie,
- jest notorycznie nieprzygotowany do lekcji.

Religia

Ocena 6

Uczeń:

- przytacza argumenty wierzących w dyskusji ze współczesnym ateizmem
- uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijny
- uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej

Religia

Ocena 6

Uczeń:

- wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym
- przedstawia rolę zakonów w dziejach średniowiecznej Europy: franciszkanie i

interpretacji tekstów biblijnych.

- podaje przykłady zapominania o tradycjach religijnych i zaniedbywania ich przez współczesnych chrześcijan,
- charakteryzuje dzieje Żydów pod okupacją grecką w II wieku przed Chr. oraz sytuację polityczną Izraela w czasie życia Chrystusa i w I wieku,
- uzasadnia, że chrześcijaństwo ma swoje korzenie w judaizmie.
- omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci
- uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny,
- wymienia sposoby pomocy potrzebującym (bezdomni, samotni, głodujący).
- uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych.

Ocena 5

Uczeń:

- wyjaśnia wybrane artykuły Składu Apostolskiego
- omawia prawdę, że Bóg w Trójcy Świętej czuwa nad światem,
- uzasadnia, że człowiek najpełniej dostrzega Bożą opatrność z perspektywy czasu
- przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych
- charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją
- wskazuje wątki, tematy starotestamentalne obecne w literaturze pięknej
- wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką,
- podaje przykłady miłości Boga do człowieka w historii i współcześnie,
- podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach

dominikanie

- opowiada przebieg życia św. Franciszka z Asyżu i Dominika Guzmanana,
- podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie,
- uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej
- podaje przykłady nietolerancji religijnej,
- ukazuje wartość tolerancji religijnej.
- charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego,
- opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków.
- przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, np. duchową adopcję dziecka poczętego
- dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonności do złego),

Ocena 5

Uczeń:

- definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew,
- definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta,
- ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego,
- prezentuje osobę św. Tomasza z Akwinu,
- ukazuje rolę Kościoła w nauce
- omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (reformacja i odpowiedź Kościoła)
- wymienia wartości, którymi Kościół reformacji ubogaciły chrześcijaństwo,
- omawia podobieństwa i różnice między katolicyzmem, luteranizmem i i kalwinizmem.
- opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków,

- życiowych
- podaje przykłady, współczesnych chrześcijan prześladowanych za wiarę
- uzasadnia, że cierpienie jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia,
- wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (wiara w Boga, etyka – przykazania Boże, Stary Testament jako słowo Boże, nadzieja na ostateczne nadejście królestwa Bożego)

Ocena 4

Uczeń:

- przedstawia wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie: pierwsi królowie
- definiuje mądrość i wymienia jej przejawy,
- charakteryzuje misję proroków: Eliasza, Elizeusza, Jonasza, Jeremiasza,
- podaje przykłady, kiedy należy sprzeciwić się większości,
- wymienia wybrane cuda Elizeusza,
- uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia.
- uzasadnia, że proroctwa mesjańskie wypełniły się w Jezusie Chrystusie,
- wyjaśnia, że Daniel z narażeniem życia wypełniał tradycje swego narodu
- omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego,
- uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę,
- wskazuje, czego Hiob uczy nas swoim cierpieniem,
- wyjaśnia znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu,
- podaje prawdę, że misją Jana Chrzciciela było przygotowanie ludzi na przyjście Mesjasza.

- wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1596 r.,
- charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej
- definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości,
- opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, oddaniu i poświęceniu.
- uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej),
- przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego do naturalnej śmierci
- omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół,
- charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga

Ocena 4

Uczeń:

- wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni,
- podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości
- wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa,
- uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa,
- wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy,
- wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele zachodnim,
- wymienia różne wyznania w szesnastowiecznej Polsce.
- wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI–XVIII w. nazywano „azyblem heretyków”.
- przedstawia znaczenie unii brzeskiej

Ocena 3

Uczeń:

- prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia króla Dawida,
- wymienia wybrane fakty z życia Salomona i omawia przejawy jego mądrości,
- potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem,
- wyjaśnia pojęcie: prorok
- podaje prawdę, że Eliaz był prorokiem posłanym przez Boga,
- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina i prawdami wiary
- określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych,
- uzasadnia konieczność przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy Świętej,
- wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwycięzania,
- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie w porządku chronologicznym
- podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść
- na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą
- podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro
- opowiada historię życia Jana Chrzciciela, który nauczał na przełomie judaizmu i chrześcijaństwa.

Ocena 2

Uczeń:

- wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu,
- opowiada o walce Dawida z Goliatem,

- uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych,
- charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV–X i ich konsekwencje,
- formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, · uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców,
- podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka
- uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci
- omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci
- uzasadnia zło eutanazji oraz kary śmierci

Ocena 3

Uczeń:

- opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo Boże, wartości
- przekonuje, że przykazania służą ochronie wartości
- opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim
- wyjaśnia, na czym polega cześć i właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych
- wskazuje teksty biblijne mówiące o wartości i świętości ludzkiego życia, · wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia
- w poszczególnych jego etapach i wymiarach,
- uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość
- podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść
- przedstawia nauczanie Kościoła na temat kary śmierci
- wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć

- na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą
- omawia treść perykopy o Syryjczyku Naamanie,
- wymienia najważniejsze przymioty Boga
- wyjaśnia pojęcie: miłosierdzie
- podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników,
- określa, czym jest prorocтво,
- podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz,
- opowiada historię Daniela i charakteryzuje jego postawę,
- definiuje pojęcie: „męczennik”,
- opowiada dzieje biblijnego Hioba.

Geografia

Ocena 6

wyjaśnić przyczynę różnicy w długości promienia równikowego i biegunowego; wytłumaczyć, co to jest geoida. wskazać na mapie główne pasma górskie i podać ich najwyższe szczyty; odczytać z mapy wartości długości geograficznej z dokładnością do minut; omówić znaczenie południka zerowego i 180° ;odczytać z mapy wartości szerokości geograficznej z dokładnością do minut; omówić pochodzenie nazw charakterystycznych równoleżników; odczytać położenie obszaru; obliczyć jego rozciągłość południkową i równoleżnikową; omówić zastosowanie GPS; porównać teorię geocentryczną i heliocentryczną; wyjaśnić konsekwencje ruchu obrotowego Ziemi dla

człowieka

- podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro
- wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu,

Ocena 2

Uczeń:

- wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV–X,
- wymienia cechy charakteryzujące relacje przyjacielskie,
- podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami, i zachowań budujących wzajemne zaufanie,
- definiuje pojęcia: eutanazja, kara śmierci,
- wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu
- wyjaśnia, co to jest hospicjum i omawia cele jego działalności,
- wymienia powody, dla których ludzie chcą się poddać eutanazji oraz sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej,
- definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska.

Geografia

Ocena 6

na podstawie mapy tematycznej wskazać inne miejsca w Europie położone na granicy płyt litosfery i opisać zależność między położeniem a występowaniem wulkanizmu i trzęsień ziemi; określić na podstawie mapy klimatycznej Europy strefę klimatyczną i cechy klimatu danego kraju Europy; ocenić sytuację demograficzną Europy; podać przykłady prorodzinnych rozwiązań

roślin, zwierząt i człowieka; • obliczyć różnicę czasu słonecznego dla dowolnych punktów na Ziemi; omówić konsekwencje zmiany oświetlenia Ziemi; przeanalizować wysokość Słońca nad horyzontem w różnych porach roku w najbliższym otoczeniu; wyjaśnić związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami oświetlenia, strefowym zróżnicowaniem klimatu i krajobrazów na Ziemi; scharakteryzować środowisko geograficzne dowolnej części Europy, korzystając z mapy fizycznogeograficznej; przedstawić historyczne uwarunkowania istniejącego podziału na Europę Zachodnią i Wschodnią, ocenić trwałość granic w Europie; opisać kolejne etapy integracji Europejskiej od Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali po Unię Europejską w obecnym kształcie; Ocena 5 Wszystkie wymagania na ocenę 1,2,3 i 4 i poniższe wyjaśnić jeden z dowodów na kulistość Ziemi; określić, z czego wynikają różnice w kształtach siatek kartograficznych; zdefiniować długość geograficzną; na podstawie wartości długości geograficznej znaleźć odpowiedni południk na mapach w różnych skalach; zdefiniować szerokość geograficzną; na podstawie wartości szerokości geograficznej znaleźć odpowiedni równoleżnik na mapach w różnych skalach; na podstawie podanych współrzędnych geograficznych odszukać punkt na mapach w różnych skalach; określić współrzędne geograficzne punktów skrajnych różnych obiektów; skorzystać z GPS; omówić teorię geocentryczną; omówić teorię	w krajach europejskich; wyjaśnić pojęcie rewitalizacji miast; określić przyczyny rewitalizacji miast lub ich fragmentów; na przykładzie Londynu zaprezentować pozytywne skutki rewitalizacji miast; opisać wybrane produkty lub potrawy pochodzące z Danii i Węgier i wyjaśnić ich związek z kierunkiem rozwoju rolnictwa w danym kraju; ocenić perspektywę energetyczną wybranego kraju i całej Europy; wyjaśnić znaczenie wydajności pracy w nowoczesnej gospodarce; przedstawić proces produkcji w nowoczesnych zakładach przemysłowych na przykładzie francuskich zakładów lotniczych; podać przykład państwa Europy Południowej, wskazując na zależność rozwoju turystyki od środowiska przyrodniczego; wskazać i uzasadnić kierunek przyszłego rozwoju branży turystycznej w krajach Europy Południowej; ukazać korzyści z podjęcia prac nad odnawialnymi źródłami energii i magazynowaniem energii w ośrodkach badawczych Nadrenii Północnej-Westfalii; prognozować dalsze kierunki rozwoju zakładów przemysłowych Nadrenii-Północnej Westfalii; porównać stopień trudności organizacji wycieczki na Litwę i na Białoruś, biorąc pod uwagę konieczność przekroczenia granicy UE; zachęcić do odwiedzenia Litwy i Białorusi, używając merytorycznych argumentów; wymienić i wskazać na mapie zabytki Czech i Słowacji wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO; zaproponować działania, których podjęcie poprawiłoby sytuację społeczną, gospodarczą i polityczną na Ukrainie; zaprezentować własne stanowisko na temat postawy, jaką powinna obrać Polska w relacjach z Ukrainą; uzasadnić, na przykładzie Rosji, że struktura importu i eksportu może świadczyć o poziomie rozwoju gospodarczego kraju; ocenić zmianę relacji polsko-niemieckich w okresie od drugiej wojny światowej do czasów współczesnych; zaproponować działania mające na celu zapobieganie mowie nienawiści i eskalacji napięć w relacjach Polski z

heliocentryczną; zdefiniować pojęcia związane z pozorną wędrówką Słońca po niebie; wyjaśnić potrzebę wprowadzenia czasu strefowego i urzędowego; przedstawić zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku; wyjaśnić różnice wynikające z różnego oświetlenia Ziemi w poszczególnych strefach; wskazać konsekwencje przyrodnicze różnego oświetlenia terenu w różnych strefach; scharakteryzować typy wybrzeży występujące w Europie i wskazać ich przykłady na mapie; wskazać na mapie i podać nazwy obiektów geograficznych, wzdłuż których przebiega umowna granica między Europą i Azją; przedstawić historyczne procesy mające wpływ na współczesny obraz polityczny Europy: wojny, kolonializm; podać przykłady konfliktów, które doprowadziły do powstania nowych państw w Europie; wymienić przykłady społecznych i gospodarczych przemian, które nastąpiły w krajach Unii Europejskiej, będących skutkiem integracji.

Ocena 4

Wszystkie wymagania na ocenę 1,2,3 i niższe

wymienić dowody na kulistość Ziemi; wymienić cechy południków i równoleżników; wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, południk zerowy i 180°; odczytać wartości długości geograficznej z map o różnych skalach; wskazać półkulę dla danej długości geograficznej; wskazać na globusie i mapie świata: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe; odczytać wartości szerokości geograficznej z map o różnych skalach; wskazać półkulę dla danej szerokości geograficznej; odczytać współrzędne geograficzne punktu na mapie; wskazać

Ukrainą i Rosją.

Ocena 5

Wszystkie wymagania na ocenę 1,2,3 i 4 i niższe

opisać związek między położeniem na granicy płyt litosfery a występowaniem wulkanów i trzęsień ziemi; opisać powstawanie grzbietu śródoceanicznego i doliny ryftowej; wskazać na mapie Europy miejsca, w których przebieg granic stref klimatycznych został zmodyfikowany przez czynniki klimatotwórcze; wyjaśnić znaczenie czynników klimatotwórczych w tworzeniu klimatu; podać przykłady państw o dużym wewnętrznym zróżnicowaniu językowym i kulturowym. opisać konsekwencje zróżnicowania demograficznego społeczeństwa Europy; podać przykłady cech różniących Londyn i Paryż; wymienić i ocenić pozytywne i negatywne aspekty zamieszkiwania w wielkiej metropolii ;porównać cechy rolnictwa Danii i Węgier, uwzględniając zarówno warunki naturalne, uwarunkowania pozaprzyrodnicze, główne kierunki upraw i chowu oraz wydajność rolnictwa; ocenić czy struktura produkcji energii w danym kraju jest nowoczesna i przyjazna środowisku; wykazać związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranego kraju Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii; ocenić rolę nowoczesnej energetyki w rozwoju gospodarczym Francji; ocenić rolę nowoczesnego transportu w rozwoju gospodarczym Francji; scharakteryzować problemy społeczno-gospodarcze państw basenu Morza Śródziemnego.; wymienić największe atrakcje antropogeniczne w krajach Europy Południowej i powiązać je z określonym rodzajem turystyki wyjaśnić przyczyny zmian poziomu bezrobocia w Nadrenii Północnej-Westfalii w czasie trwania restrukturyzacji przemysłu; wykazać związek pomiędzy unowocześnianiem przemysłu a

punkty skrajne różnych obiektów geograficznych; wskazać, kiedy używamy GPS; określić dzisiejsze poglądy na położenie Ziemi w Układzie Słonecznym; podać cechy planet i gwiazd; wyjaśnić cechy ruchu obrotowego Ziemi; ze zrozumieniem używać pojęć związanych z pozorną wędrówką Słońca po niebie; określić strefy czasowe, w których znajduje się Polska; określić różnicę czasu na wschód i na zachód od Polski; wymienić daty przesilen; wskazać zależności między dniami przesilen a porami roku; wymienić cechy poszczególnych stref oświetlenia Ziemi; wskazać krainy geograficzne należące do danej strefy; wskazać na mapie i nazwać największe wyspy i półwyspy Europy; wskazać i nazwać skrajne punkty na mapie Europy; podać stolice państw Europy; wskazać na mapie regiony geopolityczne i podać przykłady państw do nich należących; na wybranych przykładach ocenić korzyści i zagrożenia wynikające ze wspólnej polityki w ramach Unii Europejskiej (np. wspólna polityka rolna, wspólna waluta). Ocena 3 Wszystkie wymagania na ocenę 1, 2, i poniższe wymienić dowód na kulistość Ziemi; wskazać elementy siatki geograficznej na globusie i kartograficznej na mapie; zdefiniować pojęcia: bieguny, południk zerowy i 180°; wymienić cechy długości geograficznej; zdefiniować pojęcia: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe; wymienić cechy szerokości geograficznej; wskazać, z których linii siatki odczytujemy długość i szerokość geograficzną; wskazać na mapie główne kierunki geograficzne; wymienić elementy Układu Słonecznego; podać kolejność planet w Układzie Słonecznym; wymienić cechy ruchu obrotowego Ziemi; wskazać kierunek	działalnością ośrodków badawczych i uczelni wyższych.; wymienić cechy wyróżniające środowisko geograficzne Litwy i Białorusi; zaplanować wycieczkę na Litwę i Białoruś, uwzględniając atrakcje kulturowe i przyrodnicze; opisać przyrodnicze i kulturowe atrakcje turystyczne Czech i Słowacji; uzasadnić konieczność ochrony walorów przyrodniczych, np. poprzez wpisanie na listę światowego dziedzictwa UNESCO; przedstawić problemy relacji Ukrainy z Rosją; ocenić aneksję Krymu, biorąc pod uwagę jej uwarunkowania prawne i polityczne oraz wpływ na stabilność w Europie Środkowo-Wschodniej; ukazać złożoność sytuacji społecznej na Ukrainie w kontekście jej integracji z UE lub Rosją; wyjaśnić pozytywny i negatywny wpływ warunków naturalnych na życie mieszkańców Rosji; scharakteryzować wzajemne relacje Polski z Ukrainą, Litwą, Czechami i Słowacją; porównać relacje Polski z Niemcami i Rosją; opisać powiązania gospodarcze Polski z wybranymi sąsiadami. Ocena 4 Wszystkie wymagania na ocenę 1,2,3 i poniższe wymienić skutki, jakie dla mieszkańców Islandii wynikają z położenia na granicy płyt litosfery; wyjaśnić znaczenie terminu gejzer; opisać mechanizm powstawania gejzerów; wskazać na mapie orientacyjny zasięg stref klimatycznych; podać przykłady obszarów o klimacie astrefowym; wyjaśnić przyczyny różnicowania ludów Europy; podać przykłady państw, na terenie których przebywa duża liczba imigrantów; na podstawie map porównać położenie i kierunki rozwoju przestrzennego Londynu i Paryża scharakteryzować wybrane cechy demograficzne ludności Londynu i Paryża; wyjaśnić znaczenie transportu zbiorowego w funkcjonowaniu wielkich metropolii; na podstawie map tematycznych porównać warunki

ruchu i zmianę czasu, jaka w związku z nim następuje; wymienić rodzaje czasów; korzystając z mapy stref czasowych, odczytać godzinę we wskazanych miejscach na Ziemi; wymienić cechy ruchu obiegowego Ziemi; używać pojęcia związane z ruchem obiegowym Ziemi; wymienić astronomiczne pory roku jako następstwo ruchu obiegowego Ziemi; omówić rejony występowania poszczególnych stref oświetlenia Ziemi; wymienić krainy geograficzne należące do danej strefy; wskazać na mapie i nazwać główne morza i ocean otaczające Europę; określić cechy charakterystyczne dla danego pasa rzeźby podać przykłady państw niepodległych, terytoriów zależnych oraz państw nieuznawanych na arenie międzynarodowej.; wyjaśnić, na czym polega integracja państw w ramach Unii Europejskiej; na przykładzie Polski podać korzyści wynikające z integracji w ramach UE.

Ocena 2

podać nazwę kształtu Ziemi; opisać siatkę geograficzną i kartograficzną; wskazać na mapie półkule, wschodnią i zachodnią; wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, południk zerowy i 180°; wskazać na mapie półkule, północną i południową; wskazać na globusie i mapie świata: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe; wymienić współrzędne geograficzne; nazwać główne kierunki geograficzne; określić położenie Ziemi we Wszechświecie, podając nazwę Galaktyki i Układu; demonstrować, używając globusa lub tellurium, ruch obrotowy Ziemi; • wskazać występowanie różnic czasu słonecznego jako konsekwencji ruchu obrotowego Ziemi; wskazać zależność czasu słonecznego od położenia na konkretnym południku; zademonstrować, używając globusa lub tellurium ruch obiegowy Ziemi; określić ramy czasowe astronomicznych pór

naturalne panujące w Danii i na Węgrzech; opisać rolnictwo Danii i Węgier, uwzględniając główne uprawy i chów zwierząt oraz wydajność rolnictwa; wymienić i uzasadnić, które kraje mają sprzyjające warunki przyrodnicze do rozwoju różnych form energetyki odnawialnej; wyjaśnić pojęcie nowoczesne technologie; wymienić cechy nowoczesnego przemysłu na przykładzie przemysłu francuskiego; wymienić co najmniej trzy cechy nowoczesnej gospodarki Francji; przedstawić cechy charakterystyczne rzeźby terenu i warunki klimatyczne w państwach basenu Morza Śródziemnego; ocenić klimat śródziemnomorski, pod kątem przydatności dla turystyki; wymienić trzy cechy niemieckiego przemysłu, dzięki którym ten sektor stał się podstawą niemieckiej gospodarki; porównać wpływ zakładów przemysłowych na środowisko przyrodnicze Nadrenii Północnej-Westfalii dawniej i obecnie; zaprezentować atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi związane z polskim dziedzictwem kulturowym; wyjaśnić znaczenie Wilna i Ostrej Bramy dla budowania i zachowania polskiego dziedzictwa kulturowego na Litwie; przygotować listę atrakcji turystycznych Czech i Słowacji dla wybranych grup turystów (np. młodzieży, seniorów); wyjaśnić negatywny wpływ korupcji na rozwój gospodarczy krajów na przykładzie Ukrainy; opisać przebieg rewolucji ukraińskiej w 2013 r.; wskazać na mapie regiony Ukrainy, w których toczą się konflikty zbrojne; opisać zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Rosji; scharakteryzować gospodarkę Rosji; scharakteryzować wzajemne relacje Polski z Rosją i Niemcami; opisać korzyści płynące ze współpracy Polski z sąsiednimi państwami – członkami NATO i UE; podać przykłady wpływu relacji Polski z sąsiadami na życie ucznia szkoły podstawowej w Polsce.

Ocena 3

Wszystkie wymagania na ocenę 1, 2, i poniższe opisać zjawiska zachodzące wzdłuż grzbietu

roku; wymienić strefy oświetlenia Ziemi; wskazać ich zasięg na mapie, globusie; podać wielkość powierzchni Europy; wymienić i krótko opisać najważniejsze cechy środowiska przyrodniczego Europy – duże zróżnicowanie ukształtowania powierzchni, silne rozwinięcie linii brzegowej, dominację obszarów nizinnych oraz położenie na umiarkowanych szerokościach geograficznych; wskazać na mapie politycznej państwa Europy; wskazać na mapie państwa należące do Unii Europejskiej; klasyfikować wskazane zjawiska zachodzące w krajach należących do Unii Europejskiej na społeczne i gospodarcze. Ocena 1 Uczeń nie spełnia żadnych wymagań na ocenę dopuszczającą	śródoceanicznego na oceanie Atlantyckim; wyjaśnić znaczenie terminów: wulkanizm, trzęsienia ziemi; podać przykłady modyfikacji klimatu strefowego przez czynniki klimatotwórcze; podać przykłady świadczące o dużym zróżnicowaniu ludów Europy; wyjaśnić przyczyny starzenia się społeczeństwa Europy; podać podstawowe cechy wielkich metropolii (np. duża liczba ludności, wysoka gęstość zaludnienia i zabudowy); wyjaśnić przyczyny szybkiego rozwoju Londynu i Paryża; podać przykłady atrakcji turystycznych Londynu i Paryża; opisać warunki naturalne, od których zależy rozwój rolnictwa; na podstawie klimatogramów porównać warunki klimatyczne w Danii i na Węgrzech; określić odnawialność danego źródła energii; wskazać kraje Europy zasobne w surowce energetyczne opisać strukturę zatrudnienia we Francji; podać przykłady produktów przemysłowych, które Francja eksportuje do innych krajów.; opisać główne walory środowiska przyrodniczego basenu Morza Śródziemnego; wyjaśnić różnice między turystką masową, kwalifikowaną i agroturystyką; wyjaśnić różnice między turystyką krajoznawczą i wypoczynkową; wymienić przyczyny restrukturyzacji przemysłu Nadrenii Północnej-Westfalii; nazwać surowce naturalne, dzięki którym rozwinęły się pierwsze zakłady przemysłowe Nadrenii Północnej-Westfalii; opisać krajobrazy Litwy i Białorusi, które stanowią walory turystyczne tych krajów; podać przykłady obiektów wpisanych na listę UNESCO znajdujących się na Litwie i Białorusi; wymienić potrzeby i oczekiwania turystów; połączyć potrzeby i oczekiwania turystów z wybranymi atrakcjami turystycznymi Czech i Słowacji; wymienić przykłady przemian politycznych i gospodarczych, jakie nastąpiły na Ukrainie po uzyskaniu niepodległości

w 1991 r.; na podstawie wykresu porównać rozwój gospodarczy Polski i Ukrainy; podać przyczyny wyludniania się Ukrainy; opisać na podstawie klimatogramów klimat w różnych częściach Rosji; na podstawie mapy gospodarczej omówić rozmieszczenie surowców mineralnych Rosji; uzasadnić konieczność utrzymywania dobrych stosunków z sąsiednimi krajami; wymienić przykłady trudnych wydarzeń z przeszłości, które mają wpływ na współczesne relacje Polski z sąsiednimi krajami.

Ocena 2

wskazać na mapie tematycznej płyty litosfery i ich granice; opisać położenie Islandii na granicach płyt litosfery; wymienić czynniki, które wpływają na klimat Europy; wymienić strefy klimatyczne, w których położona jest Europa; wymienić czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie; wymienić przykłady ludów zamieszkujących Europę; wyjaśnić przyczyny dużej imigracji do Europy; na podstawie ilustracji porównać centra i przedmieścia Londynu i Paryża; przyporządkować główne funkcje do właściwych części wielkich metropolii (dzielnic centralnych i peryferyjnych); wyjaśnić, czym zajmuje się rolnictwo, wymienia produkty pochodzące z upraw roślin i chowu zwierząt; wskazać na mapie i opisać położenie w Europie Danii i Węgier; wymienić źródła energii; wskazać przykłady państw wykorzystujących określone źródła energii; podać przykłady nowoczesnych gałęzi przemysłu rozwiniętych we Francji; podać przykłady nowoczesnych usług rozwiniętych we Francji; wyjaśnić pojęcie „turystyka”; wskazać na mapie europejskie państwa leżące nad Morzem

Biologia

Ocena 6

- wykazuje związek symetrii ciała z trybem życia zwierząt
- porównuje tkankę nabłonkową i łączną pod względem budowy, funkcji i położenia w organizmach zwierzęcych
- porównuje tkankę mięśniową i nerwową pod względem budowy, funkcji i położenia w organizmach zwierzęcych
- krótko charakteryzuje słuźbiopławy, krążkopławy i koralowce
- porównuje budowę, środowisko oraz tryb życia płazińców i parzydełkowców
- porównuje budowę, środowisko i tryb życia nicieni i płazińców
- określa związek między zaobserwowanymi różnicami w budowie skorupiaków ze środowiskiem i trybem życia
- porównuje budowę zewnętrzną oraz

Śródziemnym; wskazać na mapie półwyspy: Iberyjski, Apeniński i Bałkański; na podstawie ilustracji opisać wygląd zakładów przemysłowych w XIX w. oraz obecnie podać przykłady gałęzi; przemysłowych rozwijanych Nadrenii Północnej-Westfalii w XIX w. oraz obecnie; wymienić przykłady atrakcji turystycznych Litwy i Białorusi podać nazwy stolic Litwy i Białorusi; opisać na podstawie mapy fizycznej Europy położenie i główne krainy geograficzne Czech i Słowacji; wyjaśnić, czym są atrakcje turystyczne; sklasyfikować atrakcje turystyczne na przyrodnicze i kulturowe; na podstawie mapy opisać położenie Ukrainy względem Polski i innych państw; wymienić trzy trudności społeczne, gospodarcze i polityczne, z którymi Ukraina zмага się w ostatnich latach; wskazać i opisać na podstawie mapy fizycznej położenie Rosji; omówić rozmieszczenie głównych krain geograficznych Rosji; odczytać z mapy gospodarczej nazwy głównych surowców wydobywanych w Rosji; wskazać na mapie i nazwać państwa sąsiadujące z Polską; podać przykłady działań realizowanych przez Polskę wspólnie z sąsiednimi krajami.

Ocena 1

Uczeń nie spełnia żadnych wymagań na ocenę dopuszczającą

Biologia

Ocena 6

- wskazuje cechy grupy organizmów tworzących królestwo protistów
- podaje różnice między jajorodnością a jajożyworodnością
  - wykazuje na wybranych przykładach różnorodność i jedność ryb w obrębie gromady
  - wykazuje wpływ zmienności temperatury

czynności życiowe owadów i skorupiaków • porównuje budowę zewnętrzną oraz czynności życiowe pajęczaków, owadów i skorupiaków • przedstawia różnorodność budowy zewnętrznej ślimaków, uwzględnia kształt nogi oraz obecność muszli • porównuje budowę zewnętrzną i czynności życiowe małży, głowonogów oraz ślimaków • wymienia cechy ułatwiające głowonogom aktywne polowanie Ocena 5 • przedstawia najważniejsze cechy bezkręgowców i kręgowców • określa tryb życia wybranych przedstawicieli zwierząt • rozpoznaje tkankę nabłonkową, chrzęstną, kostną i krew • rozpoznaje tkanki mięśniowe i tkankę nerwową • określa sposoby rozmnażania się polipa oraz meduzy • prawidłowo stosuje określenia: żywiciel ostateczny, żywiciel pośredni, larwa • określa miejsce bytowania nicieni pasożytniczych (glista, owsik, włosień) w organizmie człowieka • przedstawia czynności życiowe skorupiaków: poruszanie się, odżywanie się, oddychanie, rozmnażanie się • klasyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela skorupiaków na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej • przedstawia czynności życiowe owadów: poruszanie się, odżywanie się, oddychanie, rozmnażanie się • porównuje dwa typy rozwoju złożonego – z przeobrażeniem zupełnym i niezupełnym • przedstawia czynności życiowe	na zasięg występowania płazów • porównuje budowę zewnętrzną i tryb życia kijanki oraz postaci dorosłej żaby • wykazuje związek budowy i czynności życiowych gadów z życiem na lądzie • uzasadnia, że wytworzenie błon płodowych uniezależnia rozwój gadów od środowiska wodnego porównuje budowę zewnętrzną mchów, paprociowych, widłakowych i skrzypowych, nagonasiennych oraz okrytonasiennych, rozróżniając ich organy • określa rolę błon płodowych w rozwoju ptaków • wykazuje, na wybranych przez siebie przykładach, różnorodność i jedność ptaków w obrębie gromady • wskazuje przystosowania ssaka w budowie do środowiska lądowego • porównuje rozwój zarodkowy ssaków łożyskowych, stekowców i torbaczy • wykazuje, na wybranych przykładach, różnorodność i jedność ssaków w obrębie gromady Ocena 5 • klasyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela pajęczaków na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej • przedstawia czynności życiowe ślimaków: poruszanie się, odżywanie się, oddychanie, rozmnażanie się • przedstawia czynności życiowe małży i głowonogów: poruszanie się, odżywanie się, oddychanie, rozmnażanie się przedstawia wybrane czynności życiowe protistów (oddychanie, odżywanie się, rozmnażanie się) • wykazuje, na wybranych przykładach, różnorodność budowy zewnętrznej ryb związanej z trybem życia • wykazuje związek budowy i czynności życiowych płazów ze środowiskiem wodno-lądowym • wykazuje na wybranych przykładach różnorodność płazów pod względem budowy zewnętrznej i trybu życia • wykazuje wpływ zmienności temperatury

pajęczaków z uwzględnieniem odżywiania się, oddychania, rozmnażania się.

Ocena 4

- wymienia główne grupy bezkręgowców i kręgowców
- wskazuje w budowie tkanki nabłonkowej i tkanek łącznych cechy adaptacyjne do pełnienia określonych funkcji
- wykazuje związek budowy tkanki mięśniowej z funkcją
- wskazuje cechy adaptacyjne w budowie tkanki nerwowej do pełnionych funkcji
- porównuje budowę i tryb życia polipa i meduzy
- identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela parzydełkowców na podstawie charakterystycznych cech tej grupy zwierząt
- wykazuje przystosowania tasiemca uzbrojonego i nieuzbrojonego do pasożytniczego trybu życia
- identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela płazińców na podstawie charakterystycznych cech tej grupy zwierząt
- identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela nicieni na podstawie charakterystycznych cech tej grupy zwierząt
- przedstawia różnorodność budowy zewnętrznej skorupiaków
- rozpoznaje stawonoga na podstawie cech budowy zewnętrznej
- przedstawia różnorodność budowy aparatów gębowych oraz odnóży owadów w odniesieniu do trybu życia i rodzaju pobieranego pokarmu
- klasyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela owadów na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej

na zasięg występowania gadów

- wymienia narządy zmysłów gadów i określa ich znaczenie w życiu na lądzie
  - podaje funkcje poszczególnych błon płodowych w rozwoju gadów
- wykazuje, na wybranych przykładach, różnorodność gadów pod względem budowy zewnętrznej i trybu życia wykazuje związek między budową a funkcjami tkanek okrywających, miękiszowych, przewodzących i wzmacniających
- uzasadnia, dlaczego ptaki zaliczamy do owodniowców
  - wskazuje przystosowania ptaków w budowie zewnętrznej do różnych środowisk i trybu życia
  - wyjaśnia znaczenie stałocieplności w opanowaniu przez ssaki różnych rejonów kuli ziemskiej
  - określa rolę łożyska w rozwoju zarodkowym ssaków
- wskazuje przystosowania ssaków w budowie zewnętrznej do różnych środowisk i trybu życia

Ocena 4

- przedstawia różnorodność budowy głowonogów, uwzględnia liczbę ramion
  - klasyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela małży lub głowonogów na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej
- wyjaśnia, dlaczego euglena zielona jest nazywana organizmem zmiennożywnym
- podaje przykłady działań człowieka wpływających pozytywnie i negatywnie na różnorodność ryb
  - przedstawia wspólne cechy płazów
  - opisuje etapy rozwoju płazów na przykładzie żaby
  - podaje przykłady działań człowieka wpływających pozytywnie i negatywnie na różnorodność płazów
  - przedstawia wspólne cechy gadów
  - wskazuje przystosowania gadów pod

Ocena 3

- wymienia charakterystyczne cechy zwierząt
- przedstawia budowę tkanki nabłonkowej i łącznej
- dokonuje obserwacji mikroskopowej tkanki nabłonkowej lub łącznej
- przedstawia budowę neuronu
- dokonuje obserwacji mikroskopowej tkanki mięśniowej lub nerwowej
- przedstawia znaczenie parzydełkowców w przyrodzie i dla człowieka
- określa sposoby zarażenia się tasiemcem uzbrojonym i nieuzbrojonym oraz zasady profilaktyki
- przedstawia znaczenie płazińców w przyrodzie i dla człowieka
- określa sposoby zarażenia się glistą, owsikiem i włośniem oraz zasady profilaktyki
- przedstawia znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka
- podaje główne cechy budowy zewnętrznej stawonogów
- wskazuje cechy umożliwiające skorupiakom opanowanie środowiska wodnego
- wymienia cechy umożliwiające owadom opanowanie środowiska lądowego oraz aktywny lot
- podaje wspólne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków
- podaje główne cechy budowy zewnętrznej mięczaków
- przedstawia wspólne cechy budowy zewnętrznej ślimaków
- wymienia cechy umożliwiające mięczakom opanowanie środowiska wodnego
- przedstawia budowę zewnętrzną małży i głowonogów

względem budowy i czynności życiowych do życia na lądzie

- podaje przykłady działań człowieka wpływających pozytywnie i negatywnie na różnorodność gadów
- opisuje położenie tkanek twórczych i ich rolę we wzroście rośliny
- określa rolę elementów budowy jaja w rozwoju zarodka
- wykazuje związek między budową dzioba a rodzajem pobieranego pokarmu
- przyporządkowuje ptaki do grzebieniowych, bezgrzebieniowych i pingwinów
- określa znaczenie skóry i jej wytworów w życiu ssaka
- przedstawia charakterystyczne cechy ssaków
- przedstawia sposób rozmnażania się i rozwój ssaków łożyskowych
- wykazuje związek budowy uzębienia ssaków ze sposobem odżywiania się i trybem życia

Ocena 3

- określa środowisko i tryb życia protistów, podając przykłady organizmów
- podaje przykłady gatunków ryb chronionych w Polsce i uzasadnia potrzebę ich ochrony
- określa płazy jako zwierzęta zmiennocieplne
- podaje przykłady płazów ogoniastych i bezogonowych
- podaje przykłady gatunków płazów chronionych w Polsce i uzasadnia potrzebę ich ochrony
- opisuje budowę gadów na przykładzie jaszczurki
- określa gady jako owodniowce
- wyjaśnia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka
- podaje przykłady gatunków gadów chronionych w Polsce i uzasadnia potrzebę ich ochrony
- klasyfikuje tkanki roślinne
- rozpoznaje na rysunku, zdjęciu, preparacie mikroskopowym, modelu tkankę okrywającą, miękką, przewodzącą, wzmacniającą
- określa, na czym polega jajorodność

- wymienia cechy budowy zewnętrznej umożliwiające małżom i głowonogom przystosowanie do życia w środowisku wodnym Ocena 2 - podaje przykłady zwierząt żyjących w różnych środowiskach - określa, co to jest tkanka - klasyfikuje tkanki zwierzęce - określa funkcje tkanki nabłonkowej i łącznej - wymienia rodzaje tkanki mięśniowej i podaje ich funkcje - określa rolę tkanki nerwowej - przedstawia środowiska i tryb życia parzydełkowców - wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do parzydełkowców - przedstawia środowiska i tryb życia płazińców - wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do płazińców - przedstawia środowiska i tryb życia nicieni - wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do nicieni - przedstawia środowiska i tryb życia stawonogów - określa znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka - przedstawia środowiska i tryb życia owadów - określa znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka (owady pożyteczne i owady szkodniki) - przedstawia środowisko i tryb życia pajęczaków - określa znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje różnorodność środowisk	rozpoznaje elementy budowy jaja - podaje przykłady zachowań ptaków w okresie godowym - wymienia przykłady ptaków chronionych w Polsce oraz uzasadnia potrzebę ich ochrony - rozpoznaje pospolite ptaki żyjące w Polsce - przedstawia przykłady działań człowieka wpływających na różnorodność ptaków - identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela ssaków na podstawie obecności charakterystycznych cech - wyróżnia różne rodzaje zębów ssaków i określa ich rolę - odróżnia ssaki łożyskowe od stekowców i torbaczy - wymienia przykłady gatunków ssaków chronionych w Polsce oraz uzasadnia potrzebę ich ochrony - rozpoznaje pospolite ssaki żyjące w Polsce przedstawia przykłady działań człowieka wpływających na różnorodność ssaków Ocena 2 - odróżnia protisty jedno- od wielokomórkowych wymienia cechy umożliwiające zakwalifikowanie organizmu do protistów roślinnych oraz protistów zwierzęcych - zakłada hodowlę protistów zgodnie z podaną instrukcją - przedstawia sposób rozmnażania się i rozwój ryb - opisuje znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje środowiska życia płazów - opisuje budowę zewnętrzną i tryb życia płazów - przedstawia sposób rozmnażania się płazów - opisuje znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje środowiska życia gadów - określa gady jako zwierzęta zmiennocieplne - przedstawia sposób rozmnażania się i rozwoju gadów - opisuje znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka rozpoznaje na okazie żywym lub zielnikowym, na rycinie lub zdjęciu organy

zamieszkiwanych przez mięczaki • określa tryb życia ślimaków • przedstawia znaczenie ślimaków w przyrodzie i dla człowieka • przedstawia środowisko i tryb życia małży i głowonogów • określa znaczenie małży i głowonogów dla człowieka	rośliny okrytonasiennej i określa ich podstawowe funkcje dokonuje obserwacji mikroskopowej wybranych tkanek roślinnych • określa typ zapłodnienia i formę rozrodu ptaków • odróżnia gniazdowniki od zagniazdowników • określa znaczenie ptaków w środowisku i dla człowieka • rozpoznaje pospolite ptaki w najbliższej okolicy • określa różnorodność ptaków pod względem rozmiarów i upierzenia • przedstawia różnorodność środowisk życia ssaków • wymienia cechy w budowie zewnętrznej umożliwiające zakwalifikowanie organizmu do ssaków • rozpoznaje przedstawicieli ssaków wśród innych grup zwierząt • wyjaśnia, co to znaczy, że ssaki są żyworodne • podaje przykłady ssaków łożyskowych, torbaczy i stekowców • przedstawia znaczenie ssaków w środowisku oraz dla człowieka rozpoznaje pospolite ssaki z najbliższej okolicy